

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četr leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20
za Nemčijo oeloletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četr leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1:00

**Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —**

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petitrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvzemati nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja številka obsega 20 strani.

Zadoščenje razžaljenemu ljubljanskemu ženstvu!

Najpodlejše izbruhe na ženske in žensko čast si je za časa volilnega boja v Ljubljani dovolilo glasilo, ki vedno povdarja, da je glasilo »slovenske intelligence«. To pot je »Slovenski Narod« prekobil vse dosedanje psovke, ki jih je vedno imel v zakupu za naše somišljence, saj je znano, da je pred volitvami članice Marijinih družb psoval ta ist »slovenske intelligence« s »presramimi«, poštene delavke tobačne tovarne »kotljivimi cigararicami«, nune z babnicami itd. Na najhujši način pa je opovalo glasilo dr. Tavčarja in dr. Trillerja žensko čast po volitvah. »Slovenski Narod« je psoval poštene ženske, da so se obnašale kot »prijane prostitutke« (!), kakor »stekle živali«, kakor »simpansie«; s temi psovki so liberalci obkladali ženstvo, na ulici pa s pocestno svojo sodrgo aranžirali napade na uboge redovnice. Taki studni pojavi v slovenskem javnem življenju niso mogli ostati brez odgovora. Vzdignilo se je v četrtek ljubljansko ženstvo na velikanski manifestacijski shod, kakršnega še ni videla Unionova dvorana in **vtisek tega shoda mora mogočno odmevati v vseh potenih srečih slovenskih in krvce klijati na obračun ijudstva!** Ljubljansko krščansko ženstvo je pozabilo ob naprotniških izbruhih na vse stanovske azlike, skupno je bilo opovzano, skupno se hoče braniti, skupno delati in skupno zmagovati pod zastavo Slovenske Ljudske Stranke!

Otvoril je shod, bivši drž. poslanec, član poslanec, profesor

EVGEN JARC

sledenimi besedami:

Slavni zbor! Otvarjam današnji veliki shod v imenu sklicateljev, gromna udeležba mi je priča, da smo rav spoznali Vašo srčno željo, protetirati proti dogodkom zadnje nedelje, ter poštene naše ljubljanske žene več peti ne morejo sramote, ki jo je zala ljubljanska narodno-napredna stranka ljubljanskemu mestu. (Tako!) Kar se je zadnjo nedeljo zgodilo, e bere po vsem svetu, povsod čitajo, tako je del takozvanega izobraženstva padel volilke, ki so vršile samo svojo dolino dolžnost. (Skandal!) V vsem retovnem časopisu se bere, kako je

liberalna fakinaža napadla redovnice, ki brez plače vzgojujejo otroka bodisi uradnika, meščana ali delavca. Pribiti moramo, da so se godili s pričo c.k.r. državnih uradnikov ti sramotni nedeljski dogodki, ki spominjajo na čase nekdanje francoske komune. (Skandal!) Danes tukaj pravimo: Enkrat, a nikdar več! (Zivahniki vzlikli in odobravane.) Današnji manifestacijski shod kaže, da je konec naše potrežljivosti enkrat za vselej! (Odobravane.)

Dovolite, da še preberem brzojavko, ki nam je došla od dragih nam rojakov na Dunaju, ki slove:

»Iz dna srca pozdravljamo protestni shod proti sramotilcem Ljubljane, slovenskega ženstva in redovništva. Stranki, ki pljuje na redovnice in poštene žene, neizprosen boj do skrajnosti! V imenu slovenske dunajske »Straže«: Fani Bizjak, Mici Černe, Cilka Reber.«

Oddajam besedo načelniku Vseslovenske Ljudske Stranke dr. Ivanu Susteršiču. *

Po dolgih nepopisnih ovacijah, ki so mu jih priedile zborovalke, je pričel govoriti načelnik S. L. S.

DR. IVAN ŠUSTERŠIČ.

Slavni zbor! Čestito ženstvo! Prvi analog, ki sem ga sprejel za današnji shod po seglasnem sklepu zvršilnega odbora S. L. S. je, da izrečem vsem volilkam S. L. S. najiskrenje zahvalo za njihov junaska nastop zadnjo nedeljo. (Odobravane.)

Zadoščenje razžaljenemu ženstvu.

Vseslovenska Ljudska Stranka je solidarna s krščanskim ženstvom v Ljubljani. Dala bo V. L. S. zadostila razžaljeni ženski časti. Dala bo zadostila kruto razžaljeni javni morali! (Zivahnino odobravane.)

So drugi faktorji, ki so dolžni in plačani za to, da dajo zadoščenje, a svoje dolžnosti niso spolnili. (Res je!) O tem bomo še govorili na drugih mestih in krvce bomo prijeli, naj bodo tudi cesarsko-kraljevi! (Odobravane.) Našega potrpljenja je konec, ker ne moremo več pustiti, da bi tu v naši Ljubljani, v osrčju Slovenije, fakinaža in mularija, ki je slabša kot nikjer na celem svetu, ki je slabša kot tržaška in puljska mularija, napadala poštene ženske, ki izvršujejo svojo volilno dolžnost. (Tako je! Sramota!) Tega S. L. S. ne bo trpela in povem vsem, da imamo moč, da bomo krvce prijeli za vrat. (Burno odobravane.)

skem parobrodstvu, o kartelih, o hinavščini v javnem življenju; tudi v dramatično solo se nameravam vpisati.«

V naglici sem povedal vse, s čimur sem upal prijatelju imponirati. Da bi bil efekt sigurnejši, sem se posluževal v svojem govoru celo onega pesniškega lepotila, ki se mu pravi hiperbola, hudo prozaiki ga imenujejo — laž.

»To se pravi, da si bil ti že v predavalni dvorani na galeriji. Si bil že v telovadnici?«

»Ne.«

»In v veliki dvorani?«

»Ne.«

»Si si že ogledal lokale za razna društva?«

»Ne.«

»Torej, tako poznaš ti »Ljudski dom« in tako se zanimaš za to, kar smo mi zgradili s trudom in požrtvovalnostjo za naše Ljubljancane! Sram te bodi! bi ti rekel, ko bi ne vedel, da te je že. Hitro z menoj, da popraviš ta skandal!«

»Ja, veš, nikar se ne čudi in ne jezi! Človek ima toliko dela, pa tako malo prostega časa...« S strahom sem spoznal, da govorim zopet hiperbolično.

»Kaj imaš na primer opraviti sedaj? — A? — Ti ne sine nobena resilna misel v glavo?«

Liberalna lopovstva.

Vsa dostojen človek, ne samo v Ljubljani, tudi izven Ljubljane indaleč po širnem svetu, po vsem olikanem svetu, je ogorčen nad dogodki, ki so se dogodili v nedeljo pred licejem, pred tistem licejem, ki so ga postavili za to, da se ženska v njem vzgaja. To so dogodki, ki so v sramoto našemu mestu, ki stoejo nižje nego vse, kar se je zgodilo septembra leta 1908., samo s tem razločkom, da se tedaj ni nobenemu človeku las skrivil. Takrat so bili Nemci, proti katerim se je obračala ljubljanska mularija, ista, ki je nastopila tudi v nedeljo pred licejem. Toda takrat je smel vsak Nemec in vsaka Nemka mirno iti po naših ulicah in nič se ni nobenemu zgodilo. To pa, kar se je v nedeljo zgodilo pred licejem, je brez izgleda v celi Evropi, — to je **brez primere, da imajo napredni moški samo še korajž napadati ženske**, samo še pogum na uboge redovnice, da so posvali in opljuvali uboge ženske, **ki izvršujejo samo svojo volilno pravico in dolžnost, ki jo je cesar dal in potrdil**, — to, da se rabijo napram redovnicam, **ki se odlikujejo po svojem svetem življenju, ki skrbe za vzgojo mladine in postrežbo bolnikov**, nasilna sredstva in napada dejansko in s psovki na ulicah, je brez primere na vsem svetu. (Veliko ogorčenje.)

Liberalno nemško časopisje piše, da **mora obiliti rdečica sramu vsakega dostojnega človeka vsled nedeljskih dogodkov**, ki jih ni zmožna nit slovita tržaška mularija. Te zmožnosti so pridržane narodno-napredni mulariji. (Skandal! — Ogorčenje.)

Stari liberalni petelin.

Se enkrat je nastopil preteklo nedeljo stari liberalni petelin. (Smeh.) Star je, (Smeh), zmršen je, (Veselost), grd je, putika ga lomi, pa še revmatizem ima (Nepopisna veselost), in v nepopisnem strahu je bil zadnjo nedeljo, da mu ženske ne izpulijo zadevne perje iz repa. (Viharna veselost.)

Niti »kikiriki« ne zadene več, zato samo še pljuje, in samo na ženske ima še korajž, kolikor si jo je še ohranil, predno je prišla zadnja ura in predno se je vlegel v grob. (Veselost. — Odobravane.)

Popis prizadete osebe.

Bolj ne morem popisati nedeljskih dogodkov kot jih je prizadeta oseba, ki se je sama peljala v kočiji k liceju. Po-

»Sedajle nameravam v resnici — egledati si »Ljudski dom«. Bi bil ti tako prijazen in bi mi ga razkazal?«

Prijatelj me je sunil rahlo pod rebra in zavila sva mimo »Mestnega dom« v Strelške ulice, kjer naju poždravi kmalu v tisti ulici na lepi stavbi napis: »Ljudski dom«. Kaj sem notri videl, hočem podati v naslednjem širji javnosti, da nakopljam prijatelju Boješu na glavo čim največ obiskovalcev, s katerimi se bo lahko izprehajal po stopnicah in sobah »Ljudskega doma«.

* * *

Ljudje, ki se razumejo na metodiko pouka, pravijo, da se pri opisanju mora izhajati od znanega in od tu preiti na manj znan in novo. Zato omenim izmed prostorov v »Ljudskem domu« najprej ljubljansko kuhinjo, ki vzema skoro vse pritličje. Kdor je bil kdaj v mnogokrat v podzemeljskih prostorih se nahajajočih ljubljanskih kuhinjah velikih mest, bo rad pritrdil, da se v tem oziru ljubljanci s svojo ljubljansko kuhinjo lahko postavimo. Pošen, ločen oddelek zavzemajo notri dijaške mize. Pri zidavi »Ljudskega doma« se je torej upošteval rek: »Primum vivere, dein philosophari« (»Najprej živeti, potem modrovati«). Ljubljanska kuhinja skrbi za življenje telesa; oglej-

slušajte popolnoma suho in enostavno poročilo in pretresljivo sliko:

»Peljemo se ob pol 1. ure od doma. Ko zavije voz iz Franc Jožefovega drevoreda na Bleiweisovo cesto, zagledamo črno množico v daljavi. Komaj pride voz v bližino, nas obsplojijo. **Ko zaledajo v vozu redovnice, se začne divji vrisk, žvižganje, vpitje:** Nazaj, nazaj — — kletve, svinje — — fej (in besede, ki jih tu ne morem ponavljati) in **s pestimi in palicami uplašijo konja**, da se obrne. Konj se upira in jo zavije, da **se začenja voz nagibati na stran.** **Bili smo si v svesti, da smo v smrtni nevarnosti, kajti, če se voz prevrže, nas pomandra ta divja topla v tla.** (Veliko ogorčenje.) Voznik miri konja, hoče ga spraviti v pravi tir, a znova nas obsplojijo rjeveča množica, pljuje noter na nas, na konja, na voz, zbega konja tako, da je stal pred oknom voza; — ne vem, ali je kdo konja spregel, ali kaj so delali.

Medtem pristopi k vozu nek uradnik in zahteva naše legitimacije, veli obrniti vozniku proti volišču. **A znowa užuga svojat s palicami, pestimi in žvižganjem konja, nek pobalin pristopi, začne daviti konja za grlo** in ga potiskati zopet nazaj. Najbolj je besnel takšas krog voza nek Ceh, okoli 30 let star, v svetlosivi obleki, preklinjal je in stresal cel koš čeških psov na nas in pljuval, da je bila **prednica na desnem licu in po obleki popljuvana**, medtem je nekdo drug pri levem oknu meni opljunil levo lice.

Zopet pristopi uradnik, — zdaj so bili že trije orožniki in stražniki tu — veli nam izstopiti, ker je konj preveč zbgelan.

Slíšala sem še, kako je uradnik vele, naj nekoga arretirajo, bajoneti so potisnili množico toliko od voza, da smo izstopile in nastopile trnjevo pešpot. Kajti v bližini liceja so bile priproste in srednjih slojev ženske, ki so grdo zijale in vpile na nas: »Prav vam je, še slabše se vam bo godilo ko nam!« — Ne vem, kaj so hotele reči s tem.

Nazaj smo najele drugega voznika. Zapadle smo okna in rekle, zapeljati mimo Valvazorja. Tudi tam je bila mala druhal, ki je žvižgal, eden pa je udaril s palico ob ekno, ki pa se ni zlomilo.

Ako bi nas Bog ne varoval, lahko bi nas stalo življenje, ali vsaj cele ude bi nam polomili. (Nepopisno ogorčenje.)

To je bilo slabo, da smo imeli volišča na ekstremno liberalnih tleh, kjer so se čutile liberalne dame gospodinje v hiši. (Ogorčenje.)

mo si sedaj še prostore, v katerih se modruje!

Zložne stopnice nas pripeljejo v »viscko pritlije« (po starem bi rekli »prvo nadstropje«). Po majhnem, a ljubkem hodniku so razpostavljeni cipre, palme in lovorji. Po stenah vise slike, ki kažejo lepe kraje Slovenije, prizore iz življenja in sv. pisma — vse darila prijateljev »Ljudskega doma«. Tu ima lepo sobo »Slov. krš.-soc zvezza« (moški oddelek) in poleg nje njen tajnik svoje stanovanje.

Ljubljanska kuhinja v pritliju pa odgovarja tukaj krasna duševna obedinica v podobi prostorne čitalnice. Menda je na Kranjskem malo ali pa nič društva, ki bi se zamogla ponašati s tako čitalnico, ki nudi, če abstrahiramo od kave in drugih stvari, s katerimi nas pokori kavarne. Dva široka stebra delita dvorano v tri prostore, po katerih se nahajajo večje in manjše zeleno prevlečene mize s solidnimi inlahnimi stoli. Na nekaterih mizah je že vrisana šahovna deska. Ob stenah se nahajajo celo divani, prav kakor v Unionu. Poleg treh velikih stlik krasita dvorano dve palmi in dvoje drugih redkih dreves, na bravce zreta resno Vodnik in Prešeren. S kljuk na stenah pa visi kakor sadje na drevesu na pečljih — obešali-

LISTEK.

V »Ljudskem Domu«.

V soboto dopoldne pred ljubljanski občinskim volitvami sem korak počasi mimo naselbino branjev nad Frančiškanskim in Jubilejskim strom. Prvo pomladansko solnce je življalo prirodo, po izredno zgoda stičnih kostanjih so se podili kričeci abci. Ljudstvo pa ta dan ni utegnilo spreti srce dražestni Vesni. Ob vsaki abci je stala imenitna dama v živahnem pomenu, da je malo oddaljenemu gledalcu bil na ušesu, podoben brenčanju v panju. Iz ga vrišča sem ujel nekaj besedi, ki so posebno pogosto ponavljale: »Ljudstvo! — »Socialno!« — »Napredno!« — vesel sem bil ko sem videl, kako demokratizacija javnega življen

Vzradostujoč je dostavek tega pisma, ki pravi, da redovnike niso zgubile poguma in če treba, gredo takoj jutri zopet volit. (Velikansko navdušenje. — Viharni Zivio-klici.)

Tako se glasi popis prizadete osebe s onem dogodku, osebe, ki jo sam poznam in o kateri vem, da je vsaka nje na beseda tako pribita in resnična, da ni nobenega dvoma. Nepotrebno bi bilo, ako bi temu popisu še kako besedo dodal. Govori dovolj jasno in vpije po maščevanju, po pravici, ki se bo izkazala. (Odobravanje.)

Ako se pomisli, da so bile uboge redovnice brezpravne na ljubljanski cesti, potem se usiljujejo nehote različne misli in konštatovanja.

Napad organiziran.

Predvsem moram konstatirati, da je bil napad organiziran od narodno-napredne stranke, premišljeno pričlenjen, da bi prestrašili krščanske ženske, da bi se ne posluževalo volivne pravice in pozmagale liberalnemu petelinu, da bi še v naprej užival iz korita.

Kot dokaz za to nam služi sledeče dejstvo. Bilo je še kakih 10 drugih volišč. Povsod, kjer so volili moški, je bilo mirno, samo pred licej so nagnali liberalci celo sodrge. Za vsakega, kdor pozna ljubljanske razmere, kdor ve, na kako nizki stopinji je narodno-napredna stranka, je jasno, da je bil napad polnoma premišljeno organiziran in tem sem dognal, kdo je glavni krivec. Klici: Tavčar! Spickramarjeva Franca! Mene posamezne osebe nič ne brižajo, samo stranka in ne posamezne osebe. Te brigajo javno oblast, ki ima poiskati krivce in poslati tja, kamor spadajo. (Tako je!)

Preludij k napadom.

Da je narodno-napredna stranka organizirala ta napad, to se vidi tudi iz preludija liberalnih dnevnikov, iz liberalnega časopisa, ki je šeuvalo že v naprej proti redovnicam in poštenemu ženstvu. Zlasti v soboto so veliko priporogle tiste nesramne karikature »Slovenskega Naroda«, — kaj takega Ljubljana še ni videla in jaz se le vprašujem, kje je državni pravdnik?

Akoravno se mi studi, jih bom v večen spomin pokazal tu na platnu, da sodite sami. Grdo je, nesramno je, konfisciralo se ni in zato vam bom pokazal samo en izgled.

(S sklopitičnim aparatom so se nato pokazale na platnu dve slike. Ogorčenja zborovalk nad liberalno nesramnostjo ni hotelo biti konca. Neprestani viharni Fejk-klici »Slov. Narodu«, liberalni stranki in njenim voditeljem.)

Mislim, da je to zadost. Videli ste tukaj, na kako nesramen in nečuven način sramote redovnice in duhovnike, da moram reči: Kazen božja mora priti na take sramotilce! (Res je!) Na drugi sliki ste videli zasramovan slovensko ljudstvo, ki jaha na prešičih, — naše slovensko ljudstvo zasramovan od onih, ki pravijo, da so nositelji slovenske kulture. (Skandal!) Redovnico ste videli zasramovan, in vendar so liberalne dame, ki hodijo v uršulinski samostan in pravijo redovnicam: Poljubim roko! (Ogorčenje!)

Pri tem se mora zbujati človeku do skrajnosti ogorčenje in tak srd, da rečemo: Stranka, zmožna kaj takega —

dol ž njo! (Odobravanje.) Značilno pa je še nekaj.

Krvda liberalne stranke.

Liberalna stranka tudi sama pripoznavata svojo krvodo odkrito in z ono nesramnostjo, ki dico to stranko. Pripoznavata s tem, da ni našla do danes niti besedice graje mobu, temveč je pohvalila samo svoje liberalne gospe in gospodične. To konstatiram, nam vsem je popolnoma jasno.

Šolska mladina.

Konstatiram, da je bilo med druhaljomo mnogo šolske mladine, kar je dokaz o nečuvenih razmerah v našem šolstvu, ki je po večini v liberalnih rokah, kakor je bil skozi deset let deželni šolski svet. In sedaj se vidijo sadovi. Ni pa to čuda, ker vidi mladina, da so somišljeniki liberalne stranke tudi c. k. profesorji in celo c. k. višji državni šolniki, ki tako ne dajejo dobrega zgleda. (Sramota! Škandal! Mladino pogubljajo!)

Kako se bo mladina dostojo obnasa, ko vidi med kandidati liberalne stranke c. k. profesorje, katerim pomaga mularija. Kako naj ne bo mladina razuzdana, ako vidi višje šolnike simpatizirati s stranko, ki je take nesramnosti storila? Konstatiram ta faktum in deželni šolski svet in naučno ministristvo bosta o tem še govorila. To je gotovo. (Zivahnodobravanje.)

»Laibacher Zeitung.«

Kar je pa najbolj čudno, to so sledeče točke.

Tudi uradna »Laibacher Zeitung« ni našla niti besedice graje za to postopanje mularije. Ta list igra kar viogo tiča noja, ki vtakne glavo v pesek, ker misli, da je na varnem, ako noče ničesar slišati in vidi. Za uradno »Laibacher Zeitung« je vse v največjem redu; za njo se ni sploh nič zgodilo. To je tudi točka, o kateri se bo jasno govorilo na drugem mestu. (Zivahnodobravanje.)

Varnostne oblasti.

Zakaj pa varnostna oblast ni storila svoje naloge? Bila je pravočasno obveščena o demonstracijah in atakah, in kaj smo videli? Bili so pred licejem trije policajci, sicer pa nikjer resnih varnostnih odredov c. k. varnostne oblasti, ki ima sedaj tudi mestno policijsko oblast, in ki je vedela od 1. 1908, s kakimi elementi ima opraviti. Vsa policija je sedaj v rokah državne oblasti, ki pa še zlasti tedaj, ko je bila opozorjena, ni poslala toliko ororožene sile na cesto, da bi vsak liberalen, vsak podivjan pisan liberalec takoj zjutraj, ko je stopil na cesto, viden: Aha, danes pa ne bo nič! (Tako je!) Viharnodobravanje.)

Cakati pa, da se protizakonitosti vršijo, potem pa šele priti z orožniki, kadar so se silovitosti še zgodile, to nič smisla. Če misli vlada na ta način delati, naj kar odpravi policijo in žendarmerijo, škoda za vsak groš. (Odobravanje.)

Po zakonu je prva dolžnost policije, da prepreči protizakonitosti. Kaznovati ima sodnija, policija pa gledati, da je red, da vsak vidi, tu se ne da nič opraviti s protizakonitostmi, tukaj je dovolj moči, da se zapreči vsaka nepovstavnost.

nikih za časnike najraznovrstnejša duševna hrana za ukažljene ljudi, katerih lahko kar 50 naenkrat obdruje vsak iz svoje skledice (časnika). Komur je pa ta hrana prelahka, se lahko potrudí direktno iz čitalnice v knjižnico, kjer je pravo skladišče lepote in modrosti.

Pojdimo še eno nadstropje višje! Mi živimo v ujednini in kulturni dobi, ki stavi žensko nad možkega. Temu načelu odgovarjajoč je dalo tudi vodstvo »Ljudskega doma« ženskemu oddelku S. K. S. Z. lokal v prvem nadstropju, torej višje kakor moškemu oddelku. Glavni prostor v prvem nadstropju je pa predavalna dvorana, ki se dà porabiti tudi kot galerija velike dvorane za gledališčne predstave. Dvorana je za predavanja prav primerna in dovolj velika, ima dobrih sto sedežev in lep prostor za stojišče zadaj in ob strani sedežev. Da ne pozabim, omenim še, da imajo vsi večji prostori v »Ljudskem domu« centralno kurjavo. Izvzete so samo sobice za posamezna društva. Takih sobic je v podstresju še šest; odločene so za razna strokovna društva, ki bodo lahko imela proti mali odškodnini prav primerne prostore. Sploh se mora reči, da je ves prostor v »Ljudskem domu« izrabljen naravnost vzorno.

Kadar ni predavanj, pa vladajo po vsem prvem nadstropju neomejeno ženske. Katol. društvo za delavke ima tu dve sobi. Poleg nje rezidira Krščanska ženska zveza. Da se bodo naša de-

Gniloba v poslopu deželne vlade.

Pri vseh teh dogodkih je bil navzoč tudi nek uradnik, ne vem kdo. Čudno je, da se je moglo zgoditi toliko lopovstva kljub njegovi navzočnosti. (Smeh.)

Povem odkrito sodbo: Šef naše deželne vlade gospod baron Schwarz je pošten človek in ga srce boli radi takih dogodkov. Javno pa povem, da to ne zadosjuje. Na Kranjskem je stotisoč poštenih mož, pa le niso deželnih predsednik. (Smeh.) Dolžnost deželnega predsednika je, da naredi red. Tu je nekje nekaj gnilega v vladni palači. Riba smrdi blizu glave. Kakor pravi Nemec: Es ist etwas faul im Staate Dänemark! (Veselost.) Dolžnost deželnega predsednika je, brez ozira odstraniti to gnilobo. Ako se to ne zgodi takoj, pade brez ozira — na njegovo osebo politična odgovornost za to gnilobo. (Odobravanje.)

Takih razmer ne smemo in ne bomo trpeli, ker se gre za javno moralno, za javni red, za svobodo, za žensko čast, za javni blagor prve vrste, ki stoji nad vsem drugim. Latinski pregor pravi: Amicus Plato, sed magis amica veritas! — po slovensko: Prijatelj je Plato, ampak glavna prijateljica je resnica (Burno pritrjevanje) — in pristavljam še, pravica! (Viharni klici: Tako je!)

All — All!

Mi se zavedamo, da je naša stranka edini odločjujoči politični faktor v deželi. Ne bomo tako smešni, da bi mirno gledali, kako se ta ali oni gospod več ozira na sladko sodrgo, nego na mirne, poštene ljudi. Tu velja aut-aut! Ali mir in red napraviti enkrat za vselej, ali pa obračunamo. (Burno odobravanje.)

S tem končam to poglavje in se povrnem nazaj k liberalni stranki, o kateri sem dejal, da je namenoma uprizorila izgrede. Da bo S. L. S. za vse žalitve krščanskemu ženstvu preskrbelo zadoščenje, sem že povdarjal. Glavni krivec je narodno-napredna stranka, ki je v hudobnem namenu, da bi siloma zabranila ženskam izpolnjevati volitvo pravico, tedaj v hudodelskem namenu, uprizorila škandale. (Viharni klici: Sramota!) S tem nas je prisilila do skrajnih konsekvens.

Boj proti nesramni liberalni stranki!

S. L. S. je gospodruča in edino odločilna stranka v deželi. Odkrito priznavam, da smo imeli doslej ozira do liberalne stranke. (Zivani klici: Zalibog!) Postavili smo se na stališče, da je prav, ako je svobodomislna opozicija v deželi za kontrolo, ker se nikdar nismo bali, križati meče z liberalnimi prvoroditelji, dobro vedoč, da zastopamo dobro in pravično stvar s poštenimi sredstvi. (Zivahnodobravanje.)

Ni se nam zdelo vredno izvajati politike bojkota. Lahko bi jim bili v deželnem zboru anulirali dva mandata, a tega vsled same prizanesljivosti nismo storili. To, kar pa se je zgodile v nedeljo, nas sili, drugače pričeti. Od nedelje sem imamo liberalno stranko, ki se istoveti z mobom. (Viharno pritrjevanje.) To spremeni bistveno položaj — proti naši volji. Spominjali se boste, kolikokrat so liberalci uživali našo dobroto — a to dobroto so nam plačali v nedeljo. (Viharni klici: Ogorčenja.) Te

igre je konec. — Doslej so se držali liberalci komodnega in praktičnega postopanja napram naši stranki. Kadar so kaj rabili, so k nam prišli, kadar pa je bilo treba volit, so bili pa takci, ki v nedeljo. Te igre je bilo s predvčasnim dnevom konec! (Odobravanje.)

Zvršilni odbor S. L. S. je predvčasno zaradi označenih nedeljskih dogodkov, zaradi napadov na redovnike in drugo krščansko ženstvo, sklenil političen bojkot liberalne stranke. (Burno, dolgotrajno odobravanje.) V javnih zadevah ne govorimo več z liberalno stranko. (Viharno odobravanje.)

Proč od liberalne stranke!

Kdor hoče z nami govoriti, naj se odloči od te stranke. Od te stranke mora proč, jasno in nedvoumno in v dejanju, kdor se hoče s poslanci S. L. S. zgovarjati o javnih zadevah. Tu se gre za javno moralno. Sklep S. L. S. se bo izvajal dosledno, da se bo, ako bi prišel deputacija, v kateri bi bil kak liberalec, reklo: »Govorili bomo z vami, ampak liberalec prej ven!« (Viharno odobravanje. Tako je prav!) Rekli bomo liberalcu, naj si bode župan ali kar hoče, naj gre k liberalnim poslancem ter naj tam išče pomoči. (Burni klici: Tako je prav!) Konec je tega, da so se nekateri liberalni uradniki sukalci okoli poslancev S. L. S. Kdor se ne loči od liberalne stranke, nima pri nas nič opraviti. Mogočno strog izvajali ta princip povsod, kjer imamo moč. Moč pa imamo zlasti v deželnem zboru in deželnem odboru in strogovo bomo izvajali to načelo proti vsakomur, naj bo kdor hoče, to je vseeno. (Odobravanje.)

In sklenili smo: Če bo kak poslavec S. L. S. delal zoper te sklepe, ga boste stranka prisilila, da tako odloži svoj mandat. (Viharno pritrjevanje.)

To je zadoščenje, ki ga daje S. L. S. Vam krščansko ženstvo! (Burno odobravanje.)

Liberalci bodo sicer vpili, da spoštujemo svobodnega prepričanja Kot stranka, ki je za resnično svobodo spoštujemo vsako prepričanje. Ne spoštujemo pa lopovstva, podlosti, ne spoštujemo sodrge in fakinaže.

Resen opomin liberalcem.

Izrekam ob 12. uri resen opomin do tistih pristašev liberalne stranke, ki so živeli do nedelje še v dobrini več da imajo opraviti z dostopno liberalno stranko, četudi v slepi veri. Opozarjate elemente, naj hitro, pa prav hitro in vršijo ločitev, o kateri sem govoril. Ni več stvar strankarstva, to je stvar dostojonosti. Ali naj Ljubljana postaja kloaka? (Burni klici: Nikdar!) Ali n ženska čast leži na cesti? (Viharni klici: Ne! Ne!)

Ali naj ne bodo niti one, ki so ce svoje življenje posvetile delu za druge, v Ljubljani varne pred fakinažo (Viharni klici: Ogorčenja.) Noben de stojen človek ne more več s stranki, ki je uprizorila take nesramnosti, k v nedeljo. Kdor hoče veljati dostojni človekom, naj se jasno loči.

Proč od mularjev in fakinaže.

Naj usilanove dostojočno svobodom selno stranko, kateri bomo lahko določiti za skupno delo za skupni blag

ster, napravljen tako, da se bo pri predstavah, koder se orkester ne bo rabil, porabil lahko tudi ta prostor za sedežev.

Sedaj se pa nahajam v prav nedelji zadregi. Ko sem se počasi dvigal od vsakdanjega življenja do umetnosti, sem čisto pozabil, opisati telo v danico. Ali bi se ne dala za silo tudi telovadba šteti k umetnosti? Jaz mislim (vsaj sedaj!), da. Zame je — po pravici povedano — večina telovadnih vaj tako velika umetnost, da ji nisem kos. Torej kar za menojo po stopnicah navzdol v pritlije, od tu na ulico in od zadaj pri malem vhodu na galerijo telovadnice! Galerija je obenem garderoba z mnogimi omaricami in predali za telovadno opravo. Telovadnica odgovarja vsem modernim zahtevam. Po finem parketu so razstavljeni v prostorni in zračni dvorani najmodernejsa telovadna orodja. Poleg telovadnice je tudi kopalna soba s širimi prhami.

Kaj pa je hiša brez vrta? Dekle, to je okno brez rožmarina in nagelja, življenje brez petja, smeha in prisrčnosti. Razume se, da ima tudi naš »Ljudski dom« svoj vrt. Celo dva. Prvi je »prtlije« in se bo priredil poleti za igre na prostem, pozimi za drsalische. Drugi vrt je pa malo višje na zidani podlagi. Spominjati torej na slavno čudo starega veka, na »viseče vrtove« Semiramidine v Babilonu. Tukaj bo kegljišče; ostali prostor bodo polnili vrne gredne. Na vrtu se zgradi tudi električna centrala za celo poslopje.

Ko sije pomladansko solnce na ta

tih in mirni, a tako lepi in ljubki našega mesta, bi človek sedel na teretu in skoro pozabil, da se nahaja mestu. Tudi v notranjih prostorih »Ljudskega doma« naj sije vedno očljajoče solnce medsebojnega zaupanja zvestobe in ljubezni, in prijazna stavlja skrbnih in ljubečih rok, bo res drugi — dom.

Boltatu Pepe.

»No, Dolfe; kuku se kej poču. Zdej te že douh nism nč na plac rajmu?« uprašu sm u pondelk plesreštehtarja na sadnem trgu, ke je gpr en brajnik ene totlne neki muš in ugledov.

»Verjamem, de me nis vidu v plac, kde zdej sm mou use druge uva-

...

našega naroda (Živahno odobravanje) — **proč pa od mularje in fakinaže!** (Viharni klici: Proč ž njo!) Kdor tega ne stori, kdor se istoveti s fakinažo, kdor hoče ostati v kloaki, svobodno mu, a nad njim se bo izvršil polit. bojkot, ki ga danes po sklepku stranke proglašam slovesno in javno. (Velikansko odobravanje.)

Odkrito pa priznavam, da sem si stvar mislil vse drugače, ko so se začele občinske volitve. Mislil sem si, da se bo pri mirnih zakonitih volitvah odločila Ljubljana na eno ali drugo stran in da bodo potem vsi, kajim je mar blagor Ljubljane, združili svoje moči za **dobro gospodarstvo**, ki je tako nujno potrebno.

Proti naši volji prišlo je drugače. Namesto volitev je uprizorila liberalna stranka **divjo gonjo. Nositi mora posledice svojega » dela«.**

Krščansko ženstvo naprej!

Ti pa, vrlo krščansko ženstvo, ki si sprejelo v nedeljo **v prvi bitki krst ognja**, ki si pokazalo tak heroizem, toliko značajnosti, **ne miruj, dokler se ne dvigne Ljubljana iz kloake sramote in poniranja, dokler ti Ljubljana ne da zadostilo za kruto razdaljenico čast.** Organizuj se, krščansko ženstvo, in tvojsa sila bo nepremagljiva! S teboj koraka solidarno mogočna Vseslovenska Ljudska Stranka, dosegli bomo v skupnem delu in boju svetle višine prave kulture in prave svobode našega naroda. (Dolgotrajno, velikansko, nepopisno navdušenje in viharno odobravanje. — Burni živio-klici.)

Profesor E. Jarc:

Mislim, da se vsi strinjate, ako zakljamem: Bog živi načelnika Vseslovenske Ljudske Stranke, Bog živi dr. Šusteršiča!

Ponovne, nepopisne ovacije so nastale pri teh besedah. Vse je klical, nazdravljalo in mahalo ljubljenemu načelniku Vseslov. Ljudske Stranke.

Nato je gospa dr. Peganova predlagala sledečo

resolucijo:

»Krščansko ženstvo v Ljubljani protestuje ogorčeno zoper podlo in lopovsko obnašanje liberalne družbe dne 23. aprila t. l. napram ženskim volilkam v obči, zlasti pa napram redovnicam!«

Istotako protestuje najodločnejše zoper podlo in surovo žaljenje krščanskega ženstva po liberalnih listih.

Krščansko ženstvo se izreka solidarno in izjavlja, da ne miruje, dokler se ne stre sodrga, ki je v sramoto Ljubljani in njenemu prebivalstvu.«

Resoluciji je sledilo burno odobravanje. Pri glasovanju je bila soglasno sprejeta, med velikanskim navdušenjem; dvignilo se morje rok. Pri protiglasovanju se ni nihče oglasil.

Nato je zaključil poslanec E. Jarc s sledečimi besedami: Cenjene navzoče! Skrbite, da izvršite to, kar ste soglasno sklenili, da izvršite, k čemur Vas je pozval načelnik S. L. S. dr. Šusteršič. Proč z lopovskim liberalizmom!

Med ponovnim odobravanjem in burnimi ovacijami dr. Šusteršiču so se krščanske ljubljanske žene počasi razšle.

X X X

Tako veličastno je manifestiralo zavedno ženstvo bele Ljubljane. Sedaj

pa bomo razdaljenemu ženstvu priznali tudi drugo zadoščenje: Za **nečuvane psovke na naše ženstvo bomo obračunali z dr. Tavčarjem v deželnem zboru in v ljubljanskem občinskem svetu. Naj se dr. Tavčar na ta obračun le pripravil!** Mi vemo, da je »Narod«, ki je tako kruto blati naše ženstvo, last dr. Tavčarja, zato je odgovoren v prvi vrsti dr. Tavčar, v drugi pa **advokat dr. Triller**, ki je »Narodov« nadzornik in ki naj se tudi veseli našega odločnega obračuna. In dr. Tavčar, čeprav list tako blati Ljubljancanke, hoče postati celo ljubljanski župan. Ljubljana po dogodkih 20. septembra potrebuje župana, ki bi užival splošno zaupanje, moža, v česar nepristranost bi bilo mogeče zaupati. Ali je pa tak mož dr. Tavčar? Ne in stokrat ne! **Z dr. Tavčarjem naj se nas torej ne izziva. Voz, na katerem bi na magistratu sedel dr. Tavčar, bomo takoj prevrnili.** Dr. Tavčar to zasuži. On je svoje županstvo sam zapravil. Ali moremo priznavati za župana moža, čeprav list s pocestnimi psotvami psuje veliko večino ljubljanskih žen in deklet? Ali more postati po 20. septemberih dogodkih župan mož, ki nam je toliko škodoval s svojim nemodrim izrekom v deželnem zboru, da med dinastijo in slovenskim narodom leži globoko brezno? Ali more postati župan mož, čeprav list je **odobraval najnovješte izgredje proti ubogim redovnicam?** Ali ni nekako čudno, da se je pred dogodki 20. septembra glas dr. Tavčarice prvi čul iz »Mestnega doma« in tudi pred licejskimi dogodki se je glas te gospe zopet pojavit v liceju. Taki pojavi niso nič kaj priporočljivi za župansko čast. **Ljubljana v sedanjih resnih časih mora dobiti drugačnega župana v korist mirnega in resničnega svojega narodno-gospodarskega razvoja,** ne pa ljudi, ki kažejo zveze s tistimi elementi, ki so Ljubljano zadnjega leta ob ves kredit pripravili, ne moža, ki je svojemu listu in liberalnemu govorniku pustil z lažmi blatiti kredit dežele in posredno s tem tudi mesta! Ogomorna večina Ljubljane si ne bo pustila vsiliti takega župana. **Dr. Ivan Tavčar je postal kot župan in kot šef policije nemogoč.**

Jeseničke novice.

j »Zlatoroga, ki ga je preteklo nedeljo vprizorilo Kat. delavsko društvo, je dosegel velikanski uspeh. Samo nekateri igralci naj bi kaj začetkom govorili nekoliko glasnej. Nekateri prizori so bili mojstersko ginaljivi, scenerija, vzorno delo g. Fr. Torkarja, lepa, konec naravnost presenetljiv, ko se v viharju in blišku prikaže zlatorog vrh Triglava. Na stotine ljudi je moralno oditi, ker niso dobili prostora. Prišlo je mnogo gostov iz Gorice, med njimi pisatelj drame g. župnik Abram, dr. Breclj in njegova gospa, župnik Kralj iz Podbrda in mnogo drugih. Ob koncu je občinstvo priredilo pisatelju Abramu navdušeno ovacijo.

j **Kako se pride poceni do prednjema** v tovarni, ne ve vsak. Pogoj pa je povedal »mali« tov. uradnik, ki je dejal nekemu delavcu: »Tako jutri dobiš 40 K »foršusa«, ako greš na Jesenice in fajmoštra enkrat ob tla telebneš.« Delavec je baje dobil 40 K prednjema, ko je prišel do »fajmoštra«, se mu je pa — odkril. Tako dela nemčurski »mali«

za zvezo z liberalci pri prihodnjih občinskih volitvah. Otroci so namreč odnekaj radi kozolce prevračali in se pretepavali.

j **Pongratz**, ki je do nevarne bolezni z volovsko žilo pobil na javni cesti in od psa dal raztrgati ubogo tovarniško delavko Šumloj, še sedaj ni zaprt. Zendarmerija na Jesenicah ve za ta slučaj. Pongratza sicer že mnogo stane ta špas: 300 K je menda štel za bolečine, 120 K za obleko in uro, ki jo je strgal, 2 K 50 vin. pa vsak dan za »siht«. He sicer vsa zabava res nekoliko draga, pa vendar se ima zgoditi vse »v imenu postave«, kakor je on »v imenu postave« pretepjal ubogo žensko, kakor se je sam izrazil, Jeseniški Humer pa pravi, da mora biti Pongratz prihodnji župan, da bodo Jeseničani cutili Pongratzovo — bikovo žilo. Upamo, da bodo Jeseničani i Humru i Pongratzu pokazali — fige!

j **Humer** je obletel že vse ženske volivke in moledoval za pooblastila pri občinskih volitvah. Jeseničanke so mu pokazale večinoma vrata, ker vedo, da liberalci ženske tepejo. Tako v Ljubljani, tako na Jesenicah. Pod žensko častjo bi bilo, dati kakemu liberalcu pooblastilo. Žene so povečini krščanskega mišljenja, in v tem smislu bodo gotovo tudi storile svojo dolžnost ter oddale svoje glasove, oziroma pooblastila krščanskim možem.

j **Zveza med liberalci in sociji** je definitivno sklenjena. Skupaj so delali reklamacije in skupaj so imeli posvetovanja. Glavna kandidacija te koalicije sta Humer in Pongratz. Torej so v tej koaliciji tudi Nemci. Nič čudnega, saj je Humrov geslo: »Tudi s satanom se zvezem, samo da pobijem klerikalce!« Bravo!

j **V kakšnih barvah** je Humer se stal svojo zvezo? Sam je rumen, sociji so rdeči, satan pa črn. In iz tega pride silovita črna-rmena-rdeča zastava — frankfurterica, nemška zastava! Heil Humer!

j **Vero in narodnost**, dve svetinji našega ljudstva, so s tem liberalci prodali, ali pravzaprav teh dveh svetinj nikdar niso imeli. Zato pa bodo s temi ljudmi volili samo izdajice našega katoliškega slovenskega ljudstva. Kdor hoče biti katoliški Slovenec, sedaj mora stopiti pod našo neomadeževano zastavo S. L. S., ki gre čista v boj in čista mora iz boja tudi priti. Prihodnji majnik na mora prinesi novo življenje!

j **Zakaj se Humer** na čelu liberalne in socialno-demokraške in nemčurske stranke tako pogaja za volitve? Zato, ker mu oštarija nič ne nese in bi rad postal občinski tajnik in tako ostal na Jesenicah.

j **Zakaj ne sme noben Jeseničan** pri volitvah pomagati, da pride liberalna stranka do kakšne veljave v občini? Zato, ker bo potrebovala jeseniška občina mnogo podpor in pomoči za šolo, vodovod itd. Te podpore morejo izpolovati samo poslanci, in sicer naši poslanci, ker liberalnih slovenskih poslancev sploh ni v državnem zboru; pa četudi bi kakšen bil, itak pri vladni nicesar ne doseže. Slovensko ljudstvo je torej navezano samo na poslance S. L. S. Ti pa ne smejo iti nobenemu svobodomiselnemu liberalcu na roke. Komur je torej na srcu prospek občine, mora voliti kandidata za občinski od-

bor, ki jih postavi S. L. S. Zato proč s svobodomiselnko koalicijo!

j **Čas za reklamacije** proti občinskemu volivnemu imeniku je potekel pretekli petek, sedaj pa ima reševati reklamacije reklamacijsko komisijo. Volitve so torej pred durmi in Humer je že tekel k okraj. glavarstvu v Radovljico, češ, da bi na vsak način on rad vodil volitve. Mi mu prav radi to verjamemo, toda glavarstvo mora že dobro poznati § 20. novega obč vol. reda, in po tem vodi volitev župan, v našem slučaju pa g. gerent Čebulj, katerega Humer tako zagrizeno sovraži. Tako je!

j **Volilni shod.** Politično društvo sklicuje za volivce S. L. S. za jutri v nedeljo ob pol 4. uri popoldne volivni shod, ki se vrši pri g. Klinarju, podomači pri Rožmanu na Jesenicah. Vsi naši somišljeniki, zlasti z Jesenic, na shod!

Idrijske novice.

i **Imenovanje.** Začasno voditeljico c. kr. dekliske rudniške šole, gdč. Marjano Kavčič, je c. kr. ministrstvo za javna dela imenovalo za stalno ravnateljico imenovanega zavoda. Občesposlovani gospodčni k njenemu zaslužnemu imenovanju naše najiskrenječje častitke!

i **Katoliška delavska družba** v Idriji bo tudi letos praznovala dne 7. maja t. l. svoj društveni praznik, god varstva sv. Jožeta. Zjutraj ob pol 8. uri bo pri sv. Antonu sveta maša v društveni namen. Moški zbor, 30 pevcev, se že prav pridno pripravlja, da bo ob tej priliki nastopil z novo mašo. Istega dne bo ob 8. uri zvečer v dvorani hotela »Didič« zabavni večer. Člani in članice ter prijatelji društva se vljudno vabijo, da se teh priredebitv udeleže v najobilnejšem številu.

i **Vrtnarski tečaj.** C. kr. ministrstvo za javna dela je poslalo v Idrijo ravnatelja Jul. pl. Jablanczy, da pouči tukajšnje delavske žene in hčere o umnem vrtnarstvu. Tečaj se je vršil od 25. do 29. t. m. Dopoldne se ga je udeleževalo po 10 učen gospodinjske šole pri č. gg. Uršulinkah, popoldne pa po 10 drugih rudarskih žen in hčera. Ker ima v Idriji skoraj vsaka družina kak košček vrta, je gotovo vse hvalevredno, da se naše vrtnarice pouče o umnem vrtnarstvu. Kjer je le malo prostora, je treba znati prostorček koristno izrabiti; za umno obdelovanje je pa treba tudi primerne orodje. Za oboje je v zadostni meri poskrbel gospod voditelj tečaja. S praktičnimi navodili je pokazal, kako se dela z novim orodjem, ki ga je ministrstvo nalašč za ta tečaj kupilo, kako se naj vrt razdeli in obdelava, da bo donašal kar največ pridelkov. Zanimanje med udeleženkami kaže, da tečaj ne bo brezuspešen.

i **Levi so postali jagnjeta.** Dne 21. aprila t. l. je bila občinska seja, pomenljiva, ker se je izvršila mišno, kakor že dolgo ne nobena. Občinski odbor kakor tudi galerija — slabo obiskana — sta s tih žalostjo vzela na znanje odločbo deželnega odbora glede proračuna za leto 1911, ki smo zadnjici navedli. Nobenega psovalja n za avljanja ni bilo. Naprednjaki so zelo pobiti pod vtipom cele vrste popolnih porazov pred upravnim sodiščem, s katerim so jih tolazili njih nespretni voditelji. So pa

ke in pa tud za ta sadje, ke ga maja zdej na plac, ni ni dost. Čak, de se češne začneja, um pa ceu lub dan med štanjem; ke češne mam rad in jh nimam nekol zadost, pusebu, ke mene nč na kuštaja.«

»Kuku s pa kej iz vulitvam cefriden, Dolfe?«

»Eh, vulitu ni pa raj nekar u misu na jeml. Kua mam pa jest ud vulitu? Tle puglej moje čeule! Čist cefriden sm jh; in pa moj pritoš! Tle ga puglej, kuku vn vid in pruleku je praznen pritoš iz varžeta, ga pred mama udperu, plunu vajn in ga tku vrgu iz jeza ub tla, de b hmal enga guloba z nim ubou, ke je gih tam pred nama zobu pu tleh raztresena kuruza. «Viš, tak uspeh sa mele za nas letas vulitve: strgane čeule, pa prazu pritoš; za use tu sma pa dubl na rotuš še Smola, ke nas u pregajnala ta nar bl gvišn du zadnega zdihleja.«

»Tu je pa čudn; sej ste se vnder mujal, kar se je dal in že naprej ste prerukval, de sa vam usi stoli u ubčinskem svete zažiran.«

»Pena z luč! Naš prerukvajne še tulk na drži, ket prerukvajne kašne ceganke. Mujal sma se pa, mujal. Tu maš pa prou. Jest pa dohtar Taučar sva se že tku gnala, de, če b tu trpel še ene šternajst dni, pa b naj mogl bt konc. Pumisl: ene parkat sma šla iz najnega vulunga shoda iz našem puslusačem še clu u Jerančiuva šupa spat,

več du kurita, če se usi na glava pu-stuma.«

»Kaj m na puveš! A b na mogl tud iz ubčinskega sveta klerekalce tku vn spraskat, kokr ste jh dol s plakatu?«

»Nak, prjatu; tist pa na gre! Veš, puper je puper, ke ni nubene navarnast, če člouk jeza nad nim znese. Na vem pa, kuku b nas pugledu Štefe, če b tli tud iz rotuža klerekalce vn spraskat.«

»Ja, tist je pa res: Štefe je hud ket turšk popr in z nim se ni dost za špasat.«

»A misleš, de je dohtar Zajc kej bulš? Tud dohtar Zajc ma ojstre zube; ke vem, de jh na u šparu, če se na uma pameten zadržal.«

»Tok pa žalosten kaže na magestrat za leberlce; vaš lde pa tku upijeja ukul: »Ziuja! Iblana je naša!«

»Ja, viš, tu sa tist ta naumen lde, ke sa tku brlau in zarukan, de na vidja ena ped naprej. Te sma mogl na ta viža putulažet in jm kazat veselje ubraze, drgač b bli preveč pustefan in b nas znal nazadne še te u štih pestet.«

»A tku je ta reč! Pol je pa prenamen, de pestete še strelat. Kua je blu-tega treba, Dolfe?«

»Strelat? Sej useli, če ke guri, strela; zakua b pa pol tekat na smou strelat, kdr mi pugurema. Sej je sam enkat ustrelu, astn, sam enkat, kokr ustreli za usak ta nar bl spufan murostarsk kuzouc, če puguri. Naša stranka

je pa saj še en tulk uredna, kokr en tak spufan murostarsk kuzouc; a ne?«

»Tu t pa na morm jest puvedat; sej veš, de jest nism šecmajster; tu b mogu ti že tistiga Puženuta prasač, ta se zastop na tu, kulk je kašna reč uredna.«

»Pena, pejd; ti se zmeri iz naše stranke norca delaš in držiš iz tista farška stranka.«

»Kašna farška stranka? Dolfe, kar se tega am tiče, me pa kar pr gma pust. Če prideja lde še na

tudi čudaki ti ljudje. Ker je njim samim osebnost glavna stvar, mislijo, da tudi drugod ni nobene objektivne razsodnosti in pravice, ampak da gre vse po »priateljih«. Napredni voditelji so govorili, da deželni odbor izdaje svoje razsodbe le radi osebnega prijateljstva s pritožitelji, ne pa po nepristranskem premislu. Zato so se po vsaki razsodbi pritožili na upravno sodišče. Napredni meščanski odborniki in zastopniki socialnih demokratov so imeli neomejeno zaupanje v svoje krunjuriste, kateri so zahtevali pritožbe na upravno sodišče, ki bo dokazalo, da deželni odbor krivo dela. Svoj čas so prišli že tako daleč, da so svojim ljudem pravili, kako obžaluje deželni odbor, da se je vmešal v idrijske zadeve, ker se že naprej boji in sramuje svoje blamaže pred upravnim sodiščem, ki ne bo razsojalo po prijateljstvu, ampak nepristransko. Ljudje so seveda verjeli in bili celo prepričani, da bodo pritožitelji morali plačevati ogromne stroške. In sedaj pa taka spremembra! Dne 21. aprila ni pri seji vstal noben jurist, da bi predlagal pritožbo na upravno sodišče, ko se je vendar šlo za znesek 32.360 K. Mirno so se udali, zato k tej slovesnosti tudi niso preskrbeli kričče galerije, še odbornikov z namestniki vred je bilo komaj dosti za sklepčnost; tekom seje pa jih je toliko odšlo, da o zadnjih predlogih še sklepali niso mogli, ampak je moral župan sejo zaključiti vsled neslepčnosti. Čuden konec! Prebivalstvo sedaj lahko sodi, kdo je imel prav, kdo pa ga je farbal in ga bo še naprej, če se mu bo pustilo še nadalje voditi za nos. Idrije ne bodo izvlekli ne naprednjaki, ne socialni demokrati, ker hodijo slepo za svojimi slabimi generali, ki občini niso prinesli še nobene koristi, ampak jo pripravljajo vedno v novo škodo. Ko se gre sedaj za pravdne stroške, pa še k seji ne pridejo ti možkarji. Idrija bo prišla v red, ko pride S. L. S. tudi tukaj do oblasti. Čim bolj odvračujete prebivalstvo od nje, čim bolj jo grdite v njihovih očeh z obrekovanjem, tem dalje bo tičala naša občina v blatu.

i Dogodek za kulismi. V javnosti se kažejo naprednjaki še precej edini in složni. Kadar so pa eni kakor drugi sami med seboj, si pa dobro vest izpravšujejo. Tako se je po zadnji seji 21. apr. nekdo jezik: »To so ti ljudje! Ko se gre za izbiranje kandidatov, nobeden ne mara odleteti, vsak bi bil rad občinski odbornik. Kadar pa ima biti seja, se komaj izobčna z največjo silo toliko odbornikov, da je seja sklepčna. Predzadnji sta nas rešila klerikalca, po katerih smo potem mahali, danes se je pa spet zbral komaj dosti odbornikov, in nazadnje konstatira klerikalec, da nas je samo še 19 z njim vred; popihala sta jo torej med sejo dva naprednjaka, katerima se bo grozovito kadilo, če ne bosta zopet postavljena za kandidata. Najlepše je pa še to, da Julče in Tavzes še hvalita v »Narodu« napredno lenobo, češ, da bo najlepše v prihodnjem občinskem odboru to, ker bo izključno napreden. Tedaj pa Bog varuj Idrijo!

i »Korajža pa šnajd — pa bežat, kadar je cajtl!« Danes je bila pa seja mirna, je dejal 21. aprila zvečer možkar svojemu tovarišu, »ampak potegnili so nas pa pošteno!« — »Kdo te je potegnil?« vprašuje tovariš. — »Kakor da ne veš sam,« odgovarja prvi. »Kako jo nas vlačili okrog po raznih shodih, v pivarni in na placu, po dežju in v mrazu, pa nas prepričevali Kristan, Gangl, Tavzes, Novak, Štravs, da moramo na Dunaju dobiti, samo resolucijam pritrdimos, pa bo šlo. Živio! smo vplili vsakemu, se Ganglju, ko se je zatožil, da ni nič naredil za Idrijo, in naprej povedal, da tudi v prihodnjem ne bo nič dosegel. Ali si že pozabil, kako smo rjoveli pri tisti seji 10. septembra 1908, katero je bil sklical deželni odbor, da bi nas Jaklič podučil, da ni naša prava. Namesto da bi ga bili poslušali, smo čakali, kakor so nas bili naučili, samo na to, kdaj izgovori Jaklič besedo Oswald, potem smo pa vsakikrat udarili v smeh in zarjaveli, da so lahko slišali tja na Dunaj k upravnemu sodišču. Burno smo klicali Živio! takrat Ganglju, Kristanu in Peganu, Goli je dobil za spomin pljunek na svojo klerikalno glavo. Gangl se je rotil, da je vse res, kar govoril, tako gotovo, je rekel, kakor takoj pred vami stojim, s svojo častjo in vsem svojim poštanjem. Mi smo te besede burno odobravali, ploskali in živio vplili, kakor tudi, ko je Gangl nasprotnikom vplil: Vi lažete! Vi lažete! Tu jaz stojim z vso svojo častjo za to trditve. Ko je notar Pegan govoril: Za danes ne bom stavljal nobenega posebnega predloga, ampak jaz upam, da se bo ves občinski odbor solidarnim izjavil s svojim županom, smo zopet zavplili Živio!, prepričani, da notar že ve, kaj je občini in odbornikom v korist. Kar frenetično pa je bilo

naše odobravanje, so pisali v časnik, ko je notar končal svoj govor z besedami: Gorje tistem, ki se igra z ljudsko voljo, ki zapira ljudstvu pot do prosvete — njemu bi bilo bolje, da se mu obesi milinski kamen na vrat. Caveant consules! — Tako lepo latinsko, pa bi ne odobravali! Ali ne veš več, kaj si takrat rekel: Deželni zbor je že hin! In vsi smo bili prepričani o tem, zato smo tulili, kar se je dalo, tako da so lišti poročali: Galerija in poslušalci v županovi sobi in ob stopnjiški vratih ves čas hrupno demonstrirajo, vpitje, vršič v ropot je nepopisen, — in pravi Jaklič: Izjavljam, da take seje še nisem videl. To je ljudski shod, pa ne občinska seja, kakor se tukaj občinstvo vtika v razprave. — Zmaga je naša! smo vpili. Potem smo čakali, saj veš, dan za dnem, kdaj prinese »Rdeči Prapor« ali »Narod« naznanilo, da je razpuščen deželni odbor, ker je taka naša ljudska volja. Na, razpuste ti pa namesto deželnega odbora pa naš ljudski glas z glavnima trobentama Kristanom in Peganom! Od takrat je šlo pa nazaj. Mi smo sicer v naš ljudski glas na magistrat spet poslali iste naše znance, pa bi bilo bolje, da bi jih ne bili. Obnovljeni bi bili današnje blamaže, ker bi jim ne bilo treba poslušati svoje odsobe, po vrhu pa še molčati. Ganglju ni bilo na galeriji, Tonček Kristan in Pegan in še marsikateri tistih 21 solidarcev se je ta dan seji odtegnil, le soci delavci so solidarno prišli, da so napravili sejo sklepčno in spoznali, če so hoteli, kako so jih razni frakarji vlekli. — Ti boš kmalu klerikalec, če še nisi, govoril že kakor Janez Kavčič, odvrne tovariš. Saj drugega tudi ni mogel.

Tržiške novice.

t Pri volitvi v odbor splošne dežavske bolniške in podporne blagajne v Tržiču so zopet zmagali naši. Odborniki so ostali večinoma starci. Pravila so se v toliko premenila, da bodo odsej volitve na tri leta. Pri kozarcu vina sicer korajžnim riečkarjem je srce zlezlo v hlače, ki se niso udeležili volitve. Sedaj pričakujemo od »Napreja« pojasnila, kako se to ujema z njegovim bahaštrom, da je vsak dan več socialni demokratov v Tržiču. Če jih je toliko, zakaj se ne pokažejo?

t Tri vprašanja. Soc. demokrata Jožeta Bukovnika vprašam: 1. Odkod ima on pravico prodajati in vsiljevati delavcem »Naprej«? 2. Ali se mu ne smilijo delavci, ki vržejo proč za neumne čenče tega lista vsak teden 8 v? 3. Ali se ne sramuje, da je na Veliko soboto šel mimo procesije kazuje »Naprej« iz žepa, tako da so se mimoidoči zgrajali nad to predznostjo?

t Velik požar. V noči med 26. in 27. t. m. je pred enajsto uro začelo goreti v opekarni barona dr. Karola Borna v Pristavi pri Tržiču. V sled prehude vročine se je vnelo tramovje ob dimniku. Ogenj so hitro opazili, a rešitev je bila nemogoča. Urno je prišla tržiška požarna bramba, kmalu nato nakeljska in dupljanska, toda opekarna je bila že vsa v plamenu. Ognjegasci so storili vse, da so rešili zraven stoječo žago in veliko zalogo lesa. Ako bi bila prišla tržiška požarna bramba le kake četrt ure pozneje, bi bila brez dvoma žaga tudi vsa pogorela. Grozno je bilo slišati jok domačinov, ki so se bali, da ne bi ogenj zasegel hiš, ki so ob cesti. Ker ni bilo močnega veira, se vendar ni kaj hujšega pripetilo. Ognjegasci so imeli še ves naslednji dan opravila, da so obvarovali žago, da se ni užgal. Zgoreli so vsi dragoceni stroji, opeke pa je še precej ostalo, ki se bo dala porabiti. Opekarna je bila zavarovana za visoko sveto.

Novomeške novice.

n Občinske volitve. Avgusta meseca bodo pri nas nove volitve v občinski odbor, da bi nas Jaklič podučil, da ni naša prava. Namesto da bi ga bili poslušali, smo čakali, kakor so nas bili naučili, samo na to, kdaj izgovori Jaklič besedo Oswald, potem smo pa vsakikrat udarili v smeh in zarjaveli, da so lahko slišali tja na Dunaj k upravnemu sodišču. Burno smo klicali Živio! takrat Ganglju, Kristanu in Peganu, Goli je dobil za spomin pljunek na svojo klerikalno glavo. Gangl se je rotil, da je vse res, kar govoril, tako gotovo, je rekel, kakor takoj pred vami stojim, s svojo častjo in vsem svojim poštanjem. Mi smo te besede burno odobravali, ploskali in živio vplili, kakor tudi, ko je Gangl nasprotnikom vplil: Vi lažete! Vi lažete! Tu jaz stojim z vso svojo častjo za to trditve. Ko je notar Pegan govoril: Za danes ne bom stavljal nobenega posebnega predloga, ampak jaz upam, da se bo ves občinski odbor solidarnim izjavil s svojim županom, smo zopet zavplili Živio!, prepričani, da notar že ve, kaj je občini in odbornikom v korist. Kar frenetično pa je bilo

naše odobravanje, so pisali v časnik, ko je notar končal svoj govor z besedami: Gorje tistem, ki se igra z ljudsko voljo, ki zapira ljudstvu pot do prosvete — njemu bi bilo bolje, da se mu obesi milinski kamen na vrat. Caveant consules! — Tako lepo latinsko, pa bi ne odobravali! Ali ne veš več, kaj si takrat rekel: Deželni zbor je že hin! In vsi smo bili prepričani o tem, zato smo tulili, kar se je dalo, tako da so lišti poročali: Galerija in poslušalci v županovi sobi in ob stopnjiški vratih ves čas hrupno demonstrirajo, vpitje, vršič v ropot je nepopisen, — in pravi Jaklič: Izjavljam, da take seje še nisem videl. To je ljudski shod, pa ne občinska seja, kakor se tukaj občinstvo vtika v razprave. — Zmaga je naša! smo vpili. Potem smo čakali, saj veš, dan za dnem, kdaj prinese »Rdeči Prapor« ali »Narod« naznanilo, da je razpuščen deželni odbor, ker je taka naša ljudska volja. Na, razpuste ti pa namesto deželnega odbora pa naš ljudski glas z glavnima trobentama Kristanom in Peganom! Od takrat je šlo pa nazaj. Mi smo sicer v naš ljudski glas na magistrat spet poslali iste naše znance, pa bi bilo bolje, da bi jih ne bili. Obnovljeni bi bili današnje blamaže, ker bi jim ne bilo treba poslušati svoje odsobe, po vrhu pa še molčati. Ganglju ni bilo na galeriji, Tonček Kristan in Pegan in še marsikateri tistih 21 solidarcev se je ta dan seji odtegnil, le soci delavci so solidarno prišli, da so napravili sejo sklepčno in spoznali, če so hoteli, kako so jih razni frakarji vlekli. — Ti boš kmalu klerikalec, če še nisi, govoril že kakor Janez Kavčič, odvrne tovariš. Saj drugega tudi ni mogel.

Tedenski pregled.

Pri občinskih volitvah je dobila liberalna stranka 23, S. L. S. 14, Nemci 7, socialna stranka 1 mandat. Liberalna stranka ima samo en glas večine. Liberalci so dobili po številu zanje oddanih glasov samo 20 mandatov, 3 mandate so dobili povrh, kakor določa zakon. Liberalna stranka je delala z groznim pritiskom, z nasilno nepošteno agitacijo. Z vso silo, naravnost z brutalnostjo se je vrgla na ženske. — Zvečer po izidu volitev je imela S. L. S. shod v »Unionu«. Liberalna stranka v Ljubljani nima večine. Liberalci so dobili v vseh treh razredih 5247 glasov, opozicija pa 6683 glasov, torej 1436 glasov več. — Liberalci so napadli šolske sestre in aranžirali napad na nune. — Za liberalce so delale take žene, ki so od škofa in klerikalcev uživale veliko dobro. Liberalci in liberalke so agitirale s hinavčino. Naše ljudi so slepili, da so agitatorji in agitatorice naše stranke in mnogo dobrih ljudi jim je verjelo. Liberalne dame so agitirale v rutah. Nemške dame so liberalke puštale v miru, a slovenske delavke, slovenske redovnice in slovenske žene ter gospoje je liberalna družba napadla, zmerjala in opljuvala s svojo gnusobo. — Socialna demokracija je pri volitvah doživelata katastrofalen poraz. Dobili so le en mandat. Večina socialno demokratičnih organiziranih sodrov je svojo stranko izdala. Vsi nemški socialno demokratično organizirani železničarji so volili Nemce. — O slavnih ljubljanskih sodrugi, ki je nastopal z največjo surovostjo, pišejo nemški in laški časopisi. Vendar pa tuje časopisje te mularije nič več ne zamejna s slovenskim narodom. Sramotni dogodki, ki jih je ljubljanska mularija vprizarjala pred licejem, pa bodo v občutno škodo ljubljanskemu mestu in celemu slovenskemu narodu. Da so bili liberalci grozovito poraženi, pišejo vsi avstrijski časopisi in hkrat se zgražajo nad surovostmi in nasilji, ki jih je vprizarjala liberalna sodrga v Ljubljani dne 23. aprila. Liberalci so v svoji surovosti napadli celo avtomobil, v katerem se je peljal nadvojvod Jožef Ferdinand na lov. — Zvršilni odbor S. L. S. je izrekel gospem uršulinkam spoštljivo občudovanje nad njihovim junaštvom. Konštatiral je nadalje, da je bilo med druhaljo večje število šolske mladine, ki je uganjala surovosti vprilo svojih učiteljev. Protestiral je proti vodilnim policijskim uradnikom, ker so bile varnostne odredbe nezadostne. Izjavil je tudi, da je treba proti demoralizaciji in podivjanosti najbrezobzirnejšega boja in da je treba z največjo odločnostjo nastopati proti liberalni stranki in proti vsem, ki se z njo vežejo. — Dunajski oficijozni časopis hvali Ljubljano, ki je vzgled celih Avstriji po svojem novem volivnem redu. — Liberalna »Edinost« hvali ljubljanski občinski red kot najmodernejši v celih Avstriji. — Velik požar je divjal v nedeljo v Gradišču, občina Pijava Gorica. — Albanci so na fuzijskih hribih po dvanaesturnem boju zmagali. Turki so pobili. — V svetu deželo je odpotoval presvetli gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič v spremstvu s kustosom P. Placidom. Povrne se okoli 1. junija. — Hrvatski akademiki kat. društva »Domagoj« so prišli v Ljubljano in gredko k Sv. Joštu. — Kitajska se nepretrgoma oborožuje in organizuje boksarsko gibanje zoper Ruso. — Deželni glavar je v seji deželnega odbora pošteno ozigosal postopanje dr. Tavčarja, ki je dovolil, da se je »Narod« lagal o deželnem gospodarstvu. — V Črnomlju ustanovi deželní odbor na posestvu Ane Jerman gospodinjsko šolo za dekleta. Vodstvo se izroči šolskim sestrám. — Tečaj za pridelovanje zelenjadi priredi Kmetijska šola na Grmu dne 15., 16. in 17. maja. — Slovenski Mat. Jerman je bil v Pueblo v Ameriki izvoljen z veliko večino v občinski svet. Umrl je v Leonisu Arnošt Vindišer, ki je trpel zaradi nesrečnih 20. septembarskih dogodkov. — Novi slučaj koz v mestu samem se je pojavit na Gledni Mariji Štrukelj v Wolfovi ulici. Kontakt s prvimi slučaji koz je dokazam. — Kuga na Kitajskem je ponahala. Umrlo je za kugo 60.000 oseb. — Francoske čete dobijo nove uniforme. Izginile bodo rdeče hlače in svetli gumbi. — Poseben vlak na Trsat-Opatijo in Postojno napravi delavsko in izobraževalno društvo v Preski. — Obisk srbskega kralja Petra v Budimpešti je avstrijski dvor odpovedal. Tečaj zidarskih mojstrov za gradnjo modernih hlevov in svinjakov se je vrnil pri deželnem odboru dne 20., 21. in 22. marca. 34 mojstrov s Kranjskega se ga je udeležilo. — Dne 4. majnika bo v Škofji Loki razstava goveje živine iz živinorejskih zadrug Selca, Sora, Smartno pri Kranju in Stare Loke. —

Liberalna Zveza slovenskih zadrug je imela občni zbor. Zveza ima precejšnjo zgubo. Samo Agro-Merkur ima 120.000 kron nepokritega deficitia. — Prvi slučaj koz v mestu ni ostal osamljen. Zbolela je štrelca Melania Stenovec na Poljanski cesti štev. 58. Tudi ta slučaj je v zvezi z ostalimi slučaji koz. — Letošnji cesarski manevri bodo na Zgornjem Avstrijskem.

Godovi prihodnjega tedna:

30. aprila, nedelja: 2. povelikonocna: Katarina Sijenska, devica.
1. maja, ponedeljek: Filip in Jakob, ap.
2. maja, torek: Atanazij, škof; Sekund. mučenec.
3. maja, sreda: Najdba svetega križa, Aleksander, p.
4. maja, četrtek: Florijan (Cvetko), m.; Monika, vdova.
5. maja, petek: Pij V., p. ež; Irenej, škof.
6. maja, sobota: Janez Ev. pred lat. vrat.

Krakov.

Krakov je eno najstarejših in najzanimivejših slovanskih mest. Vsa druga slovenska mesta so ali nastala v poznejši dobi, kakor Moskva, Peterburg itd., ali so bile zgodovinske tradicije tekmo vekov pretrgane, kakor Praha ali Kijev, ali pa se niso mogla povzdigniti do večjega političnega pomena in niso igrala važnejše vloge v zgodovini.

Krakov ima pa za sabo veliko in važno zgodovino, njegova zgodovinska izročila segajo do najstarejših časov slovanstva in žive nepretrgoma do danesnjega dne. Njegov začetek je zaviti v megleni ovoj pravljic. Pod skalo nad Vislo, na kateri je nastal poznejje kraljevi grad Vavel, je prebival po ljubškem izročilu zmaj Vavel, ki je pokončeval ljudi in živino po celi okolici. Prišel je pa od nekod mož po imenu Krakus, ubil zmaja in nad skalo, kjer je zmaj prebival, postavil grad Vavel. Okoli tega gradu se je razvilo poznejje krakovsko mesto ali Krakov. Za Krakom je vladala na vavelskem gradu njegova hči Vanda. Nemec Rüdiger je jo hotel poročiti, da bi tako priženil mlađe slovensko državo, ter je Vandi grozil z vojsko, aka ga ne vzame. Kraljica Vanda pa ni marala vzeti Nemca in je raje skočila v reko Vislo, samo da bi obvarovala svoj narod grozeče vojske.

Nekoliko nižje od Krakova še sedaj kažejo mogile Kraka in Vande in na reki Visli pod Vavelom, kjer bi se po tej pravljici imela utopiti Vanda, obhajajo Poljaki še sedaj vsako leto ob kresu v noči slavnosti, ki se imenuje »vianki« (venčki). Pravljica o Kraku in Vandi ima morda mitologično jedro, ime Vanda je morda samo stara izgovorjava za »voda« in je bila prvotno personifikacija š

poljskega jezera z glavnim mestom Krušvica na Poznanjskem. Pozneje bi vladar severne normanske države na Poljskem (tako zvane Velikopoljske) premagal vladarja južne države okrog Krakova ali takozvane Malopoljske in združil oba dela in na ta način bi nastala poljska država, ki se otvarja pred nami pod vladarji Meškom in njegovim sinom Boleslavom Hrabrim. Po tej razlagi bi nastala torej poljska država na popolnoma isti način, kakor ruska. Samo da je tukaj reka Visla, tam pa Dnjeper, tukaj Krušvica in Krakov, tam pa Novgorod in Kijev, tukaj Popel in Popeloviči, Krakus in Vanda, tam pa Rurik in Rurikoviči, Askold in Dir.

Nekje se omenja, da je knez na Tinju, Valter, s prijmom Drzni, premagal kneza Vislava z Vislice. Tudi v tej novici hočejo najti nekateri zgodovinarji spomin bojev med prišlimi normanskimi in prvotnimi slovanskimi poveljniki ob gorenji Visli.

Zgodovina pač ne bo mogla dognati, kdo je ustanovil Krakov in kakšna rodbina je prvotno tam stolovala, če je bila poljske, češke ali normanske narodnosti. Boleslav Hrabri, knez velikopoljski ali poznanjski, je združil s svojo državo tudi malopoljsko ali krakovsko deželo. Stolica poljskega kraljestva je bila prvotno Krušvica, pozneje Gnezno in še pozneje Poznanj. Vendar je obdržal tudi Krakov vedno svojo veljavno, ter jo je celo pridobil vedno več. Ko je pričela stara poljska država razpadati na posamezne kneževine in se drobiti vedno bolj, je postal Krakov stolica takozvane Malopoljske in je igral važno vlogo v teh najžalostnejših časih poljske države. Iz Krakova je pričel hrabri poljski vladar Vladislav Lokiec zopet zbirati raztresene dele poljskega kraljestva in Krakov je postal stolica nove zedinjene Poljske. Kazimir Veliki je bil večinoma v Krakovu in del krakovskega mesta ima po njem svoje ime. Lahko se reče, da je bila za zadnjih poljskih kraljev iz rodu Piasta Krakov že stolica, središče in duša poljskega naroda. Do največje slave se je pa povzpel za prvih Jagelonov. Tu sta stolovala kraljica Jadwiga in njen mož Jagielo. Sem so se vračale zmagovalne poljske čete po slavnem zmagi nad Prusi pri Grunwaldu in v stolni cerkvi na Vavelu so polagali priborjene križarske zastave.

Pozneje je postal Varšava stolica poljskega kraljestva, ker leži ob srednjem teku Visle, nekako bolj v središču poljske države. Vendar je postal Krakov še vedno do današnjega dne duševno središče poljsko in ognjišče poljske kulture in poljske misli. Varšava dela, Krakov pa misli, tako je do današnjega dne ostalo. Krakovsko vseučilišče, ki je bilo eno prvih v Evropi, je postal ognjišče znanosti za celo poljsko državo in še daleč čez meje poljskega kraljestva po celi Evropi je šel nekoč njegov sloves in vpliv.

Krakov in Varšava sta dva antipoda. Varšava hrupna in nemirna, ki peča življenga, vedno polna revolucionarnega ognja, Krakov tih in miren, zanjošen sam vase, v svojo preteklost in prihodnost. Krakov misli za vse poljske dele in za cel poljski narod. Tu se porajajo ideje, ki prehajajo potem v Varšavo, izkipe tam na dan in se vracajo nazaj v obliki čina. Kadar se pojavi kakšno novo vprašanje, se obrne takoj pozornost Poljakov na Krakov in vse se povprašuje: Kako sodi o tem Krakov? Kadar je pa treba kaj izvršiti, se obrnejo oči v Varšavo in vse se vpraša: Kaj poreče k temu Varšava?

Tudi slovansko gibanje, ki se širi z novo močjo med Poljaki, ima svoje središče in ognjišče v Krakovu. Tiho in brez hrupa se razmotrovajo tukaj slovanska vprašanja, velenugledni mesecnik »Swiat Slowianski« prinaša mesec za mesecem temeljite članke, slovanski klub pa zbira okrog sebe može, ki se zanimajo za slovanske zadeve. Ko bo pa prišel čas čina in bo treba pričeti izvrševati ideje, ki se razvijajo v Krakovu, takrat bo vzela stvar v roke Varšava in kakor bo ona izpregvorila, tako bo vstal in rekel cel poljski narod.

Izpred sodišča.

Brata Habit pred sodiščem. Včeraj se je končala kazenska razprava pred tukajšnjim deželnim sodiščem proti Ivanu Habitiju, samskemu fotografu v Ljubljani, zaradi hudodelstva javnega nasilstva, žaljenja varnostnih organov in hudobnega poškodovanja tuje lastnine, in Juliju Habitiju, samskemu pleskarju v Ljubljani, radi hudodelstva težke telesne poškodb in javne sile. Kakor že čitateljem našega lista znano, sta obdolženca dne 30. novembra m. l. ponovno povzročila na Resljevi cesti med nekim vojakom in civilistom prepir, kateri je privabil poleg več drugih oseb,

kar je imelo za posledico, da je nju mestni stražnik Kotnik aretoval. Medtem, ko ju je nameraval Kotnik vkleiniti, prihitel je še na pomoč stražnik Šafec, a Ivan Habit mu je zadal tak močen sunek v obraz, da je krvavel. Obdolženec je zakrivil še več takih hudodelstev z namenom, arretacijo preprečiti, kar se mu pa ni posrečilo. Njegov brat Julij, ki je spočetka šel mirno s stražnikom, se je temu na Vodnikovem trgu uprl, se jel z njim ruvati, da bi se oprostil, šele mimočodoči pasanti so pomagali stražniku nasilnega ukrotiti. Tudi na stražnici sta se nasilno vedla; Ivan Habit je stražnike psoval in se tako nasilno vedel, da je imelo šest stražnikov dovolj posla, predno so ga ukrotili. V zaporu je razbil vrata in ležišče ter se tako divje vedel, da so ga morali v prisilni jopič utakniti. Katega je pa kasneje v svoji togoti razgrizel. Julij Habit je dne 26. decembra m. l. Ano Planinšek, s katero je imel ljubljansko razmerje, na cesti Podrožnikom z nožem napadel in ji zadal dva sunka v glavo iz jeze, ker se ni marala z njim več pečati, nato se je pa še sam sebe v prsa z istim nožem nevarno rani. Prva razprava, katera se je vrnila dne 10. svečana t. l., morala se je zaradi preložiti, da se je dognalo, je li bil Ivan Habit isto noč, ko se je proti mestnim stražnikom tako nasilno vedel, res v takem stanju, da se ga ne more smatrati za to kaznivo dejanje odgovornega. Obdolženec je namreč epileptik, on se sklicuje na to, da se ničesar ne ve spominjati kot na to, kar je od brata in od preiskovalnega sodnika zvedel. Zato je sodni dvor sklenil v svrhu zaslisanja preiskovalnega sodišča razpravo preložiti. Preiskovalni sodnik dr. Kaiser je pa včeraj v tej zadavi kot priča zaslisan preizpovedal, da je dobil pri zaslisanju Habitija takoj vtiš, da se je ta zavedal prav dobro svojih dejanj, ker se je natančno na vse podrobnosti in na posamezne udeležene osebe vedel spominjati. Tudi izvedenca sta bila mnenja, da se epileptik le v času napada bolezni ne zaveda, kajda počne, ko pa ta kriza mine, si je v zavesti svojih dejanj, pač pa je duševna zmožnost takih ljudi manj razsodna. Oba obdolženca dejanje tajita, kar jima pa ne pomaga, ker so bili njiju zagovori po zaslisanih pričah temeljito ovrženi. Sodišče je oba zatoženca krimi spoznalo in odsodilo Janeza Habitija na 10 mesecov, brata Julija pa na 8 mesecov težke ječe, poostrene z enim postom in enim trdim ležiščem vsaki mesec. Ivan Habit se je izjavil, da ne bo niti en dan v zaporu sedel, da se bo raje ustrelil.

Koroške novice.

k Otrok se je izgubil. Dne 23. t. m. se je izgubil v gozdu v Lipici, občina Radiše, pri trganju cvetlic triletni otrok Vinko Florjan. Kljub marljivemu iskanju ga še niso našli. Takih otrok bi se ne smelo samih puščati.

k Pod težko naložen voz je prišla v Št. Rupertu devetletna Marija Mörzl, hčerka železniškega čuvaja na progi Celovec—Vetrinj; revica je bila takoj mrtva.

k Napad na orožnika. V noči od 21. na 22. t. m. je od zadaj napadel nekdo orožniškega poveljnika v Grebinju, ko je isti patruljiral. Orožnik je z bajonetom zabodel napadalca v desno nogo, mu za prvo silo zavezal rano in ga aretiljal. Napadalca so oddali deželenu sodišču.

k Samoumori v Celovcu se strašno množijo. Dne 21. t. m. so našli v Celovcu v gozdici na zemljišču tovarne za svinčeno belino zjutraj ob polpetih obešenega topničarja Janeza Moraveca iz Štajerskega. Služil je pri topničarskem polku št. 9 in je bil prideljen kot sluga nekemu stotniku. Vzrok samoumora je baje strah pred kaznijo, ker si je dva dnia sam podaljšal dopust. — V nedeljo, 23. t. m. zjutraj proti štirim se je ustrelil v desno senco na Koldovski ulici pred Kancovo sladčičarno 27 letni poslovodja Aleksander Kalhamer. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico, kjer je ob devetih dopoldne umrl.

Štajerske novice.

s Iz odvetniške službe. V odvetniško pisarno dr. Leskovarja vstopi s 1. majem kot koncipijent gospod dr. Gaber, ki je dosedaj prakticiral na mariborskem sodišču. — Iz pisarne dr. Rosina je izstopil koncipijent dr. Florijan Kukovec, ki gre v Ljubljano. Na njegovo mesto je prišel dr. Jan.

s Vuzeniški dekaniji bode letos bima 5. junija v Vuzenici, 6. junija v Ribnici in 7. v Vuhredu.

Po ljubljanskih občinskih volitvah.

Ljubljana proti liberalcem. Pod tem naslovom piše mariborski »Slovenski Gospodar«: »Na belo nedeljo so se vrstile v Ljubljani nove občinske volitve. Dosedaj so v mestnem zastopu gospodarili neomejeno slovenski liberalci z zloglasnim Hribarjem na čelu. Gospodarili pa so tako, da jim je ljubljansko občinstvo dalo na belo nedeljo sijajno nezaupnico. Tam, kjer so liberalci dosedaj še sami sedeli, bodo zanaprej vsled izida volitev različne stranke tako-le zastopane: Liberalna stranka 23 občinskih sedežev, katoliško-narodna stranka 14 sedežev, nemška stranka 7 sedežev, socialni demokrati 1 sedež. Ko bo morala liberalna stranka izvoliti župana, potem ji ostane samo 22 glasov, torej ravno toliko, kakor jih ima opozicija. S tem je dovolj jasno povedano, da je moč liberalne stranke tudi v Ljubljani strta. Povsod na Slovenskem, kamorkoli pogledamo, se pogreza liberalizem. Kopljejo mu grob za grobom. Tudi mi Štajerci smo poklicani, da mu damo še dva groba, v ptujskem in celjskem okraju. Sijajni napredki naših somišljenikov v Ljubljani, ki gredo prvikrat in koj s 14 mandati v občinsko hišo, naj nas vzpodbuja k delu in zmagi!«

»Knofe štejejo« ... Liberalci so mojstri v ugibanjih. Sedaj ugibajo, kaj bo z novim občinskim svetom. Silno so pobiti, ker imajo samo eno sledbo glavo nad opozicijo. Kaj se to pravi je vsakemu jasno, kdor pozna, kako se znamo mi bojevati. To se pravi, da je liberalne samooblasti na magistratu že konec! V tem oziru liberalcem ne bi bilo treba nič ugibati, kaj bo na magistratu. Če bi se le enemu našemu pričetu zgodila kakšna krivica, bo občinski voz takoj ustavljen, če bo sploh kmalu pričel teči, kajti danes je bila vložena obširna in temeljita pričetja Slovenske Ljudske Stranke proti občinski volitvi in proti liberalnemu nasilnostim pri tej volitvi. Ce bo slo po pravici, bo zadnja občinska volitev razveljavljena. Nekateri liberalci, ki zelo malo Ljubljano poznajo, so bili tako naivni, da so liberalni stranki svetovali, naj vsi liberalni svetovalci odlože mandate, češ, da bi potem pri novih volitvah agitirali s tem, »da so klerikalci krivi, da so prišli v občinski svet Nemci«. Malo je manjkal, da liberalci niso na to naseli. Tisto pa povemo stari magistratni kliki: Taka lažnjava agitacija ne bo nič izdala stranki, ki je Nemcem po svojih prvakih podpisala pogodbo. Vsak pameten človek vé, da je dr. Tavčar proglasil zvezo z Nemci »za najpametnejše politično dejanje liberalne stranke« in da liberalci slovenstvo takoj izdajo Nemcem, če je to v njihov prid. Nā liberalno narodnjaštvo noben pameten človek nič ne da, ker vé, da »narodno« le vpijejo, nikdar pa narodno ne delajo. V tem oziru imamo dovolj gradiva, da bodo liberalni kričati temeljito in za vedno blamirani. Stevilo glasov za Slovensko Ljudsko Stranko se bo pri vsaki volitvi le pomenilo, ker enkrat se mora v Ljubljani priti do pametnih razmer, katere ustvariti je zmožna le Slovenska Ljudska Stranka! Sedaj imajo stari magistratovi silno skrbi in ugibanj tudi z deželnozborško volitvijo. Silno jih skrbi, kako bo mogel prodreti njihov plemeniti profesor Reisner, ki je za svojega očeta tako skrbel, da je oče moral prezabati v hlevu in so se ga morali usmiliti naši somišljeniki. Ta mož bi bil res čuden zastopnik »dobrega ljubljanskega srca«. Za državnozborške volitve pa segajo skrbi in ugibanja ljubljanski staromagistratovcev celo do »Slav. Tagblatta«, v katerem so zapisali svoj strah, da bi dr. V. Krisper v Ljubljani kandidiral kot samostojen kandidat, na strani starih magistratovcev pa »Slavisches Tagblatt« naznanja kar dva kandidata: starega nadsvetnika Višnikarja in — Dolfe Ribnikarja. Pamet imata oba enako in sta za liberalna kandidata oba prav pripravna. Cela stranka se vidi v njih. Liberalci najtorej le knofe štejejo. Drugega opravka v slovenski politiki itak nimajo več.

Kako so liberalci v Ljubljani »zmagali« opisuje »Rdeči Prapor« tako-le: »V Ljubljani so se v nedeljo izvršile volitve za novi občinski svet, na so se zaključile tako, da ima liberalna stranka komaj najnujnejšo večino. Klerikalci niso dobili vsega, kar so hoteli, toda približali so se prav očitno svojemu cilju. Četudi niso liberalci ob prvem naskoku potlačeni in manjšino, so njihove čete vendar tako oslabljene, da bo liberalna vlada v občini od dne do dne težavnejša. Z večino enega samega glasu je težko gospodovati. In kako lahko se zgodi, da se tako večina sploh skrbi! Saj ni veselo, kar si je treba priznati po teh volitvah: toda igrati se mance je v

politiki najslabše. Taktika ptiča noja je bila kriva, da se je v Ljubljani in sploh na Slovenskem zamudilo preobito nujnega dela in da smo v razvoju zaostali na vseh koncih in krajih. Treba je resinci pogledati v obraz, pa naj je tako ali pa tako. In resica je, da pride gospodstvo Slovenske Ljudske Stranke tudi v Ljubljani. To je neizogibno. Tudi največji optimisti morajo spoznavati, da se klerikalizem ne premaga s samo besedo. Razvoj v klerikalizem pa je pri nas še tem bolj neizogiben, ker ima klerikalna stranka v deželi absolutno moč. Ljubljana jadra v okvirje S. L. S. To je gotov faktor, s katerim mora računati vsaka resna politika. Tarnati nad tem dejstvom ne pomaga nič. — Tako sodijo drugi o »Narodu« tulijo o svojem »uspehu«. Uboge šleve!

Hrvatski pravaši o ljubljanskih občinskih volitvah. »Hrvatsko Pravo« piše med drugim o ljubljanskih občinskih volitvah tudi sledi: »Slovenska Ljudska Stranka more s ponosom gledati na te volitve, ker liberalna stranka niti v enem razredu ni dobila večine. To je velik poraz za stranko, ki je dosedaj skozi 20 let gospodarila v ljubljanski mestni hiši. Samo okolnosti, da so liberalni stranki po zakonu pripadli trije preostali mandati, ima se ta stranka zahvaliti, da je dobila 23 mestnih občinskih svetnikov, torej samo en glas absolutne večine. Ako bi se število mandatov izvojevalo po številu oddanih glasov, tedaj bi liberalci dobili samo 20 mandatov, ker pa zakon odrejuje, da najmočnejša stranka dobi v vsakem razredu naknadni mandat, dobila je liberalna stranka ostale tri. Slovenska Ljudska Stranka je dobila 14 mandatov in to lastnih, poštenih mandatov, brez vsakega pritiska, brez posebne agitacije, za prvi nastop dovolj. Slovenska Ljudska Stranka je izšla častno iz teh volitev, pokazala je, da je v njej vse, kar misli treznejše, kar je poštenega in iskrenega. Slovenci se veseli tega izida volitev ter klicajo liberalcem: Na svidenje dne 16. maja pri deželnozborških volitvih!«

Še ljubljanske zgodovine ne poznajo ljudje, ki pišejo o Ljubljani in hočejo nositi v Ljubljani veliki zvonec. Tako so ti naduti ljudje v zagrebškem »Pokretu« zapisali, da je premagala nemško večino v ljubljanskem občinskem svetu leta 1882. narodnonapredna stranka. Ta je pa debela. Kje je takrat bila narodnonapredna stranka. Dr. Tavčar se je držal takrat še svojega strica fajmoštra in je navdušeno po farovžih zagovarjal geslo »vse za vero, dom, cesarja«. Takrat, ko so Slovenci naskočili nemško gospodarstvo na magistrat, ni bilo govora v tem boju o slovenskih liberalcih. Zmagala je slovenska stranka in v prvih vrstah so stali naši somišljeniki. Mnogi poznejši in sedanji somišljeniki liberalne stranke so bili v tistih bojih zagriveni nemškutarji.

Ljubljana je Franckina. V nedeljo je na volišču v liceju gospa Franca Tavčarjeva vsa iz sebe na naše volilke vpila: »Ljubljana je moja!« — »Licej je naš!« — »Vse smo mi naredili!« — »Ljubljana je moja!« — Liberalci so res tako brihtni, da misljijo, da je Ljubljana njihova. Danes seveda ta reč drugega izgleda in ne bo dolgo, ko bodo liberalci po Ljubljani iskali blazine, da bi nanjo položili svojo politično glavo.

Celo na bivšo županjo Milico Hribar so kričali v nedeljo liberalni kričači na cesti svoj »Fej«, ko se je pozdravila s svojim zastopnikom dr. Peganom. Fej so vpili ženi, ki je leta in leta trpela velike krivice in jih je nosila požrtvalno, dokler je mogla. Ti »fej«-kliči podivljanih liberalcev na to ženo mučenico govore ženam cele knjige o liberalni stranki in njeni morali. Ljubljana komaj čaka, da pri novih volitvah to surovost popolnoma v kot zapodi. + **Naša Moč** piše o ljubljanskih občinskih volitvah med drugim: Ljubljanske občinske volitve so pokazale, da liberalci, ti veliki sovražniki osobito slovenskega krščanskosocialnega delavstva, nimejo v beli Ljubljani več večine. Dozdaj so gospodarili v Ljubljani neomejeno v občinski upravi liberalci. Zdaj pa ne bo več tako. Njih gospodarstvo je zrušeno, liberalna trdnjava je dobila v tem boju take razpoke, da se mora podreti. Liberalci bodo imeli v bodočem ljubljanskem občinskem svetu en glas večine, medtem ko bo imela opozicija: S. L. S., Nemci in socialni demokrati 22 občinskih svetnikov. Liberalcem je v Ljubljani odklenkalo. Stvar opozicije je, da popolnoma poruši dosedanje ponosno liberalno ljubljansko trdnjavo. Za liberalci najmočnejša stranka v ljubljanski občinski upravi je S. L. S. Na njej je, da osvoji Ljubljano. Osvojila jo bo, to je gotovo, če se bo nadaljeval boj resno, pametno

</div

in odločno za Ljubljano. Večina ljubljanskega prebivalstva je po mišljenju in po dejanju v taboru S. L. S. Liberalcem ne bodo tla postlana s cvetlicami. Liberalci, prej samolastni vladarji, se bodo morali ozirati na opozicijo, bolj kakor to sami mislijo, dasi se že zdaj lega zavedajo, kar kaže bridka pritožba znanej ljubljanskega liberalnega župnika trnovskega Vrhovnika, ki je v neki družbi tožil: »Prej je bilo vse v redu. Zdaj bo pa velika zmešnjava, ker bosta Kregar in Štefe vse podrla, kar bodo hoteli liberalci napraviti.« Zase in za liberalne koritarje res ne bodo mogli liberalci več veliko napraviti, če bodo pa hoteli kaj dobrega storiti za ljubljansko prebivalstvo, jim S. L. S. ne bo nič podpirala.

Ij **Kaj se godi na ulici?** Opisali smo te dni početje druhali pred licejem in odkrito povedali tudi, kako je bilo mogoče, da je druh svoje divjanje mogla tako razviti. Krivci so pri državnih posicijih, ki ni pravočasno vse odredila, da bi bili taki izgredi izključeni in ki majno sedaj menda svojega posebnega zvestitelja v tržaški »Ednosti«, katere skrivnostni dopisnik »Mob« pravi, da bi se bila morala v Ljubljani še kaka glava razbiti, predno bi se moglo govoriti o izgredih. Kakor smo čuli, je edini g. Fink delal na to, da se izgredi preprečijo, sam pa je imel premalo moći, ker ni imel pravočasno celo uro na razpolago dovolj sile, da bi organizirane izgrede mogel takoj zadušiti. Edino g. Finka smo od državne police videli, se pri tem resno truditi, edino je bil na svojem mestu, zato je bil pa tudi samo on v glasilih ljubljanskih mopa opovan. Po mnenju mobovih glasil bi bil namreč g. Fink moral dobiti, da bi se bila razbila kaka »klerikalna« glava, da bi se mu moglo dati vsaj pohvalno spričevalo.

Ij **Liberalno-nemška zveza** se je pokazala jasno v nedeljo. Uradnik Luckmanove »Kreditaplast« je agitiral za liberalce javno, na cesti in v goštinstvih, tako da je bil v svoji zagrizenosti že samim liberalcem nadležen. Pred licejem pa se je postavil na okno svojega stanovanja vis-a-vis liceja in krčkal ter vpil: »Škandal, fej klerikalci, farška banda... itd.« Bil je eden glavnih razgražačev. Morda se bo ta gospod še spomnil, da še ni dolgo od tega, kar mu je nekdo v »Unionu« plačal njegov dolg, ker drugače bi se g. Sark šel hladit na cesto. Takrat mu denar našega pristaša ni bil »sramota« in »škandal«. Dasi imajo Luckmanovi uradniki strogo prepovedano, se vtikati v politiko, je vendar Sark bil silno straten agitator za liberalce. V tem se kaže liberalno-nemška zveza jasno, ker uslužbenici nemških tvrdk agitirajo kot pobesneli agitatorji za liberalce.

Ij **Bončarjev neizštudirani fant** trulji brez povoda naše somišljenje o cestah. Ako se ne izmodruje, govorili bomo drugače — tudi o moki.

Vstaja v Albaniji.

Turški poraz pri Gropi.

Boj dne 27. t. m. med Albanci in Turki pri Gropi se je končal z velikim porazom Turkov. Vstaši so zasedli vse turške postojanke in vzeli 50 Mauserjevih pušk Turkom.

Na Severnem Albanskem je položaj se vedno kritičen. Pri Gušinjah se je bil boj med Turki in Albanci. Obe stranki sta imeli velikanske izgue.

Diplomatičen spor med Turčijo in Črnogorom.

»Stampa« poroča z Dunaja, da se prekinejo diplomatska pogajanja med Turčijo in Črnogorom. Turški poslanik v Cetinjah in črnogorski zastopnik v Carigradu sta že dobila povelje, da zapustita svoji mesti.

Črnogorski kralj o albanski vstaji.

Črnogorski kralj je pooblastil določniku »Ruskega Slova« objaviti: »Ljubim red in mir in upam, da napravi turška vlada zopet red v obmejnem ozemlju. Črnogorska vlada zavzema strogo neutralno stališče, človekoljubje ji pa narekuje, da pomaga albanskim beguncem. Upam, da v primerni obliki mladoturška vlada zatre upor.«

Albanci proti Izdajalcem.

Pri Divorih je 20 kmetov izdal Turkom postojanko vstašev. Vstaši so zato vseh 20 kmetov usmrtili in jim zazgali hiše.

Koncentracija turških vojakov.

Torgut Šefket paša razpolaga s 17. bataljoni, vselej cesar je razpustil tuzijsko in kastratijsko črno vojsko. Vse važnejše postojanke so zasedli vojaki in jih ojačili z artiljerijo. Štiri bataljoni ostanejo v Gusinjah kot rezerva. Ko skopni po gorah sneg, nastopi Tor-

gut Šefket paša natančno po predpisih vojnega ministra.

Ricciotti Garibaldi o albanski vstaji.

Ricciotti Garibaldi je izjavil o albanski vstaji: »Nočem peljati svojih ljudi v gotovo smrt. Dokler se pojavi vstaja le tu in tam in dokler ostane Srednja Albanija mirna, toliko časa ni misliti na pomoč vstaškim Albancem. Danes v Albaniji ni tako hudo, kakor se splošno sudi. V dosedanjih bojih so izgubili Albanci 60, Turki pa 170 mož. Če se pa razsiri vstaja tudi po Srednji in Južni Albaniji, takrat nastopim. Vlada me ne bo mogla ovirati, ker nima nobene pravice, zabraniti državljanu tisti način smrti, ki mu najbolj ugaja. V Albanijo bi se ne vozili v skupinah, marveč posamezno. Kadar smo pa v Albaniji, nam nihče ne more braniti, da storimo svojo dolžnost. Vsak dan se veča število prostovoljev. Celo dva moža papeževe švicarske garde sta se prijavila. Odzaj naprej pa do srede majnika ne izpregovorim nobene besede več.«

CESARJEVO ZDRAVSTVENO STANJE.

Včerajšnja poročila o cesarjevem zdravstvenem stanju slove jako ugodno. Cesar se izvrstno počuti Cesari ni več hričav, tudi katar se izgublja. V torek odpotuje cesar ob tri četrtek na tri popoldne v Budimpešto in Gödöllő. Na Ogrskem cesar ne ostane šest, marveč tri tedne in se povrne na Dunaj dne 23. majnika, potem se pa odpelje v Wallsee.

KONSERVATIVCI IN KRŠČANSKI SOCIALCI.

Vaterlande sodi, da se v bodočem državnem zboru krščanski socialci in konservativci ne bodo mogli fuzionirati in zato nasvetuje, naj pristopijo konservativci kot hospitali krščansko-socialni zvezi, da tako čuvajo svojo strankarsko samostojnost.

PO ODPOVEDANEM OBISKU SRBSKEGA KRALJA.

Večina srbskega časopisa je mirno registrirala odgodenje obiska srbskega kralja pri našem cesarju. Zdaj se že tudi dementirajo poročila, da nastane vsled odgodenja ministrska kriza. Nekateri opozicionalni listi smatrajo sicer odgovor za poraz vlade, a vladni listi jih zavračajo. Pač pa zapusti avstro-ogrski poslanik Forgach koncem majnika Belgrad, ker je premeščen v Draždane. Bukareščanski in belgrajski dvor se pogajata, da obiše jeseni kralj Peter rumunskega kralja.

PREMEŠČENJE AVSTRIJSKEGA BOLGARSKEGA POSLANIKA.

Diplomatični krogi zdaj živahnno razpravljajo, ker je bil dosedanje avstrijski poslanik v Sofiji, baron Giskra, premeščen in Haag, dasi je postal še pred tremi meseci poslanik v Sofiji. Premestili so ga, ker ni bil informiran o odlikovanju carja Ferdinanda in o njegovi zasebni avdienci pri cesarju Francu Jožefu.

ANGLEŠKI SVETOVNI VELIKAN NA LONČENI PODSTAVI.

Angleška zbornica se je te dni pečala nekaj ur z razmerami svojih kolonij, ki so zelo samostojne. Gre za to, kakšno stališče da naj zavzamejo v mednarodnih zadevah. S tem vprašanjem se bo pečala tudi državna konferenca, ki jo sklicuje meseca majnika angleški ministrski predsednik. Samoupravne angleške kolonije Kanada, Avstralija, Nova Zelandija in Južna Afrika so se zadnja leta notranje taku ureidle in utrdile, da so priče obračati svojo pozornost tudi na mednarodne zadeve, ker se notranje rešujejo avtomatično. Najbolj se to kaže v Kanadi. Kanadska vlada se je namreč o naseljevanju Japoncev naravnost pogajala v Tokiju in sklenila s Francosko in Nemčijo trgovinski pogodbi, z Zedinjenimi državami pa medsebojno pogodbo, kar je zelo polilo imperialiste. Tudi avstralska vlada kljub želji angleških politikov zelo odločno nastopa proti naseljevanju Indijcev, ki so celo angleški podaniki. Kolonije nočejo več prispevati za angleško vojno brodovje in grade lastne vojne ladje, ki jim ne bo poveljevala angleška admiralteta. Državna enota, kakor jo je že želel Chamberlain, seveda zato trpi, in to tembolj, ker se velikanske angleške kolonije po zgledu Zedinjenih držav osvoje, kadar to hočejo.

Društva.

+ **Vipavski mladini!** Dne 7. maja t. l. priredi naša mladina, na čelu naši Orli romanje v Log pri Vipavi. Vabimo vso krščansko mladino, da se udeleži tega majniškega izleta, ter tako manfestira za svoje krščansko prepriča-

nje! Vabljeni so vsi! Vipavška, pokaži, kaj si in kaj premoreš! Spored je sledi: I. Do tričetrt na osem zjutraj dobrodoš Orlov. II. Ob 8. uri tita sveta maša za Orle. III. Ob 10. uri slovesen govor br. p. Bonaventure: »Naši mladini«; nato slovesna sveta maša. IV. Javni ljudski govor. Govori br. Vojteh Jeločnik. V. Kosilo. VI. Ob pol 2. uri litanijski uročni zbor v vipavskem krogu. VII. Sestanka, ki bi služil itak samo mirovnim namenom. Kajti ne samo v srbskih, tudi v slovenskih listih se more ob tej priliki spoznati pravo mišljenje Jugoslovanov. Tako se nam piše iz Ljubljane: Slovenski liberalci se vsled zanjanje slabega izida občinskih volitev še vedno niso streznili. G. Plutu puste popolnoma prosto roko, da v »Jutru« nadaljuje svojo Srbom prijazno delavnost. V nekem iz Belgrada datiranem članku zavzema »Jutro« stališče k nameravanim belgrajskim demonstracijam proti obisku kralja Petra v Budimpešti ter meni, da so bili Srbi prisiljeni, odobrili potovanje kralja Petra v Budimpešto, kajti srbska vlada more stremiti po formalnem razmerju z Avstrijo, da se more v miru pripravljati. »Jutro« namigava primeroma odkrito, da je mir, ki ga bodo vzdržali v Belgradu, samo mir pred viharjem, in ko bo enkrat oboroževanje končano, takrat... Samoobsebi je umetno, da takki članki mnogo pripomorejo, da se slovenska mladina ogorčuje proti Avstriji ter hujskajoče proti oblastem vplivajočim nanjo, kar ima zopet za posledico, da se morajo v Ljubljani tolikrat zadušiti pocestne demonstracije z orožjem. — Ali ste čuli, liberalna banda, vaše nemške liberalne brate? »Jutro« in »Jutrovce« neumnost že izrabljajo Slovencem in Ljubljani v škodo. Ne bi mi pisali o »Jutrovih« bedarijah, ker poznamo pomen »Jutra«, ako ne bi zašle bedarije tega lista tudi v neslovenske tuge časopise, in ako bi te bedarije ne postavljale v slabo luč vsega slovenskega naroda. En tak neumen »Jutro« članek nam več škoduje, kakor moremo v desetih letih popraviti in pripelje med nas koper nemških uradnikov. **To so pravi škodljive slovenskega naroda!**

+ **Vabilo na redni občni zbor kat. pol. društva za radovljški okraj,** ki se bo vršil v nedeljo dne 27. maja 1911 ob 3. uri popoldne v hotelu »Bastel« v Radovljici. Dnevni red: Poročilo odbora. Poročilo gg. poslanec Josipa Pogačnika in Frana Pibra. Slučajnost. Volitev novega odbora. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz Kresnic. Tu se je ustanovilo slovensko katoliško izobraževalno društvo. V nedeljo, 23. aprila, je prišel sam poslanec in naš rojak g. Fr. Povše in je v društveni sobi navduševal zbrane za izobrazbo, zlasti za branje gospodarskih listov. Govoril je tudi o živinorejski zadruži, ki se bo po njegovem pričakovanju kmalu ustanovila.

Brezje. Na belo nedeljo je uprizoril telovadni odsek izobraževalnega društva igro: »Za križ in svobodo.«

Iz Seja katehetskega društva bo v sredo dne 3. maja ob pol petih popoldne v knjižnični dvorani Katoliške tiskarne. Spored: a) Razdelitev spovednih dni, b) Osnutki praktičnih katehez o VI. zapovedi. Referenti gg.: P. Regalat Čebul, E. Legat, Ign. Zaplotnik.

Iz Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov ima jutri, v nedeljo 30. t. m. ob 10. uri sestanek v dvorani Rokodelskega doma. Pri sestanku bo govoril g. profesor Karel Drmastiha.

Iz Občni zbor. Društvo državnih sodnopsarniških oficantov in pomočnikov za Kranjsko prireja dne 7. maja t. l. točno ob 3. uri popoldne v prostorih gostilne pri »Levu« na Marija Teresije cesti v Ljubljani svoj redni občni zbor. Med drugimi pride na dnevni red tudi premembra društvenih pravil. Gospodje člani naj se polnoštevno udeleže zborovanja.

Dnevne novice.

+ **Občinski odbor v Rudniku** je v svoji seji dne 20. aprila 1911 podelil dr. Ivanu Šusteršiču, načelniku S. L. S., častno občanstvo v priznanje njegovega plodonosnega delovanja kot drž. in dež. poslanec, zlasti pa kot zasluga za občino Rudnik.

+ **Prva občinska volitev po novem volivnem redu na Kranjskem** se je izvršila v četrtek dne 27. aprila v Dragi pri Višnji gori. Če se je pa kje drugod prej vršila, naj se pa oglašijo. Izvoljeni so bili sami zavedni pristaši S. L. S. V mestu Višnja gora se bode pa dva dni pozneje volilo. Tudi tukaj zmaga S. L. S. v vseh treh volilnih oddelkih.

+ **Hrvaški akademiki na Gorenjskem.** Preteklo sredo je odšlo iz Ljubljane pod vodstvom g. J. Kalana 18 vsečiliščnikov hrvaškega akademičnega društva »Domagoj«, ki stoji na krščanskem stališču, na Gorenjsko. V Medvodah jih je sprejel pisatelj g. Finžgar in jih gostoljubno pogostil g. Juvančič. V Škoji Lobi so si ogledali društveno dvoranino in posojilnico. Pri Balantu se je vršil banket na čast hrvaškim gostom, kjer so bili res izvrstno postreženi. Prijazno so jih sprejeli tudi z vso priznano gostoljubnostjo gg. p. kapucini. Lepo so prepevali menjave se hrvaški in slovenski zbor različne umetne in narodne pesmi. Navdušene napitnice so imeli g. svetnik A. Šinkovec, v imenu občinskih odbornikov gospod J. Hafner, v imenu meščanstva trgovec in pa svetnik gospod R. Thaler, pisatelj Fr. Finžgar, Iv. Baloh, katerim so odgovarjali predsednik »Domagoja«, gospod Milko Kelenovič in drugi. Do Šmartna pod Sv. Joštom sta jih na vozovih spremila gg. Iv. Mikuž in Iv. Baloh, kjer so si ogledali znamenito sitarsko zadružo. Od g. župnika Al. Sarca v Šmartnem so bili gostoljubno sprejeti. Pri Sv. Joštu jih je čakal dr. Krek. Naj bi ostali hrvaškim našim bratom ti dnevi ne pozabljivi in na jih bi seboj ponesi ideje, ki so prebudile naše ljudstvo.

+ **Z »Jutrovimi« neumnostmi blažijo Slovence.** Pod tem naslovom piše »Grazer Tagblatt« z dne 27. aprila: »Srbski vladni se je z Dunaja odmigalo. Cesar Franc Jožef se pelje sicer v Budimpešto, je pa pustil sporočiti kralju Petru, da iskreno obžaluje, ker se mora v sedanjem trenutku odreči sestanku. Na Dunaju se torej ni, kot se je smatralo v zadnjih dneh, skušalo zaviti stvar v diplomatično bolezen, da se izognije obisku. Ne, z ozirom na odkrito

splamtečno sovražnost v Srbiji se demonstrativno izjavlja, da se cesar jačo dobro počuti, ne more pa sprejeti kralja Petra. To je jasen odgovor na grožnje, ki so se pojavile v Srbiji proti kralju Petru in Avstriji. Dunajski zunanjji urad noče razvojiti kralja z njegovim ljudstvom in raje ne mara sestanka, ki bi služil itak samo mirovnim namenom. Kajti ne samo v srbskih, tudi v slovenskih listih se more ob tej priliki spoznati pravo mišljenje Jugoslovanov. Tako se nam piše iz Ljubljane: Slovenski liberalci se vsled zanjanje slabega izida občinskih volitev še vedno niso streznili. G. Plutu puste popolnoma prosto roko, da v »Jutru« nadaljuje svojo Srbom prijazno delavnost. V nekem iz Belgrada datiranem članku zavzema »Jutro« stališče k nameravanim belgrajskim demonstracijam proti obisku kralja Petra v Budimpešti ter meni, da so bili Srbi prisiljeni, odobrili potovanje kralja Petra v Budimpešto, kajti srbska vlada more stremiti po formalnem razmerju z Avstrijo, da se more v miru pripravljati. »Jutro« namigava primeroma odkrito, da je mir, ki ga bodo vzdržali v Belgradu, samo mir pred viharjem, in ko bo enkrat oboroževanje končano, takrat... Samoobsebi je umetno, da takki članki mnogo pripomorejo, da se slovenska mladina ogorčuje proti Avstriji ter hujskajoče proti oblastem vplivajočim nanjo, kar ima zopet za posledico, da se morajo v Ljubljani tolikrat zadušiti pocestne demonstracije z orožjem. — Ali ste čuli, liberalna banda, vaše nemške liberalne brate? »Jutro« in »Jutrovce« neumnost že izrabljajo Slovencem in Ljubljani v škodo. Ne bi mi pisali o »Jutrovih« bedarijah, ker poznamo pomen »Jutra«, ako ne bi zašle bedarije tega lista tudi v neslovenske tuge časopise, in ako bi te bedarije ne postavljale v slabo luč vsega slovenskega naroda. En tak neumen »Jutro« č

di s tem zabavajo in krajšajo dolgočasne popoldanske ure. Zadnji čas so ukazane ali priporočene vaje v streljanju, češ, naj se tudi s tem zabavajo dijaki. Dalje se namerava uvesti vežbanje v veslanju na vodi, češ, če ne zadostujejo prejšnje zabave, naj se kratkočasijo dijaki tudi s tem športom. — Napisled sledijo še plesne zabave, ne, ampak navadni plesi, češ, naj se vesele, zabavajo in kratkočasijo dijaki tudi ponoti, in sicer cele noči. Zvedeli smo, da so se pri tem zadnjem plesu godili naravnost škandali, in da so se dijaki potepali v tolpa po hišah in mestu, da niso šli spat. Kaj pravijo na to c. kr. ravnatelji dotičnih učnih zavodov? Oni dijaki c. kr. gimnazije, ki so se udeležili omenjenega plesa, to je plesavci, so bili — tako se nam je pravilo — celo oproščeni naslednjem dan (23. aprila) skupne dijaške maše, in sicer po ravnateljstvu. Lep zgled za ostale dijake, ki so morali priti v cerkev! Kaj poreče na to slavni dež. šolski svet? — Žalibog, da je res tako, kakor »Primorski list« piše; pri nas je pa še to dostaviti, da so taki fantje zmerom zraven, kadar se uprizarja kaka demonstracija proti S. L. S. in to vpričo nekaterih učiteljev. Potem ni čuda, da tožijo šolniki o vedno slabem napredku, da se nič ne uči in da so razposajeni.

Koliko stane uradno poslovanje? To sredo, 26. t. m., se je peljal neki potnik skozi Divačo v Pulj. Na Divači je v kupeju južne železnice pozabil tobico za akte in čakal na vlak državne železnice. Medtem se spomni, da tobice nima in gre precej k uradniku na kolodvoru, da brzojavi v Nabrežino, da tam tobico vdignejo. Drugi dan v jutro, ko se potnik iz Ljubljane, kamor se je bil vrnil, ker brez aktov ni mogel v Pulj, pripeljal nazaj v Divačo, gre po tobico in čudo — tam izve, da mora zanjo plačati — 1 K 35 vin! Tobica tehta z akti vred 75 dekagramov, uradnik pa je dejal, da je bilo treba s tobico »uradno postopati«, vsled česar so stroški narastli na 1 K 35 vin! Če bi bil potnik za tobico enega poslal na Nabrežino v II. razredu, bi ga toliko ne bilo stalo!

Uporaba državnih organov in uradov za vodne zadruge. V posebnem slučaju je neko okrajno glavarstvo, ne da bi si poprej izprosilo dovoljenje višjega oblastva, na znanje vzel in s tem odobrilo pravila vodne zadruge, ki so obsegala določila o uporabi državnih organov in uradov za opravljanje poslov vodovodne zadruge. Ker se državni organi in uradi samo po pravilih ne morejo pozvati v sodelovanje pri poslovanju vodne zadruge, je tako postopanje nedopustno, zlasti ker s tem postanejo državnim organom in uradom precej znatni posli in stroški. Po zaslisanju udeleženih osrednjih oblastev je c. kr. poljedelsko ministrstvo z razpisom z dne 10. decembra 1910, št. 24.330, ukazalo deželnemu oblastvu, naj obvestijo c. kr. okrajna glavarstva v nadaljnje ravnanje, da se smejo pravila vodnih zadrug, ki obsegajo uporabo državnih organov, uradov in blagajen, vzeti na znanje in tako odobriti samo tedaj, kadar se v pravila sprejme nastopni pristavek: »Uporaba državnih organov, uradov in blagajen, ki jo določujejo ta pravila, je odvisno od pritrditve pristojnega višjega oblastva; ta pritrditve se sme vsak čas preklicati, ako uporaba državnih organov, uradov in blagajen ni izrečno predpisana z zakonitim določilom.« Predstojno višje oblastvo pa da dovoljenje samo takrat, kadar določena pravila obsegajo tudi dočilo, da vodna zadruga povrne vse stroške, ki nastanejo iz uporabe državnih organov, uradov in blagajen.

Bavarski kralj Oton je praznoval v četrtek 63. leto svojega rojstva. Znamenito je to, da je že 33 let nor. Vsako leto gre posebna komisijo v grad Führstenrieb, da poroča bavarskemu princ-regentu o stanju norega kralja. Njegove telesne moći so še precej ohranjene, njegov duh pa čimdalje bolj mračen.

Mrtva roka. Ogrski škof v Neutri, grof Viljem Batthyany, je ukazal svoje zemljišče Negyed, ki meri 2000 johov, parcelirati in med kmete sosednih vasij razdeliti. Isto je storil baron Waldburg, ki je svoje 1000 johov obsežno zemljišče kmetom podaril, zato da bi rajši doma ostali, kakor v Ameriki svoj kruh iskali.

Romolo Murii, znani italijanski duhovnik in politik, se bo te dni poročil z neko bogato nevesto iz Ankone. Romulo Murii je že dve leti izobčen iz cerkve zaradi svojih proticerkevnih naukov. In sedaj je tudi njega doletela usoda vseh odpadnikov, da se namreč vsi po odpadu od cerkve — oženijo.

Skrajna malomarnost. Kakor znano, je dala napraviti papirnica v Vevčah od železniške postaje do tovarne železniški tir na škodo domaćih

voznikov. Ta tir je gradila tvrdka Buss in druž. v Gradeu. V Vevčah je napravljen dva in pol metra globok prerez, ki pa ni zgoraj zavarovan s kakimi držali ali s kakim plotom, kar tvoji nevarnost za odrasle ljudi, zlasti pa za otroke. Vrh tega prereza sta še mlinuli četrtek dve ženici in sicer 50 let star Ana Črne in 60 letna Marija Žulovc, obe iz Vevč. Pri tem se jima je ali spodrsnelo ali pa je bil kak drug vzrok, državom obe ste padli v globino, kar je imelo za posledico, da si je Črne pri padcu zdrobila nosno kost in si izbila dva zoba ter so jo morali takoj oddati v deželno bolnico. Njena tovarišica pa se je vdarila na glavo ter leži bolna doma. Umevno je, da bi se moral ta nedostatek takoj pri končanem grajenju prereza opaziti, ne pa šele po izvršeni nesreči.

Volilni gibanje v Pulju. V četrtek se je vršil v puljskem »Narodnem domu« sestanek zaupnikov hrvaške stranke, da se za puljski okraj postavi državnozborski kandidat. Sestanka se je udeležilo le malo zaupnikov, med katerimi se je pa deloma razvila precej burna debata. Slišale so se tudi precej pikre besede. Kandidat se še ni določil, vendar je pa toliko kot gotovo, da bo v puljskem okraju kandidiral dr. Laginja, kateri bo obenem kandidiral tudi v pazinskom okraju. Akoravno se je na tem zaupnem sestanku že skoro, čeprav še ne oficielno, postavil kandidat, vendar ni bilo mogoče izvzeti posebnega navdušenja. Ljudje so se naveličali večnih obljud, in to že tudi člani puljske delavske organizacije, katerih je bilo na sestanku največ. Vsa znamena kažejo, da bo treba potom delavske organizacije zanesi med volilce nekako umetno uprizorjeno navdušenje. Laški liberalci in Mazinjanici imajo že tudi svojega kandidata v osebi dr. Rizzija. Kandidatura se bo razglasila tekom prihodnjih dni. Samo socialni demokrati še ugibajo o svojem kandidatu. To pa le radi tega, ker je oddati en sam mandat, katerega seveda nikoli dobili ne bodo; kandidatov je pa mnogo. Vsekakor bo imel laški liberalni kandidat dr. Rizzi najsigurejše stališče. Ta si je posebno pri zadnjih kompromisnih pogajanjih utrdil stališče pri svojih volilcih. Zato mu tudi ne bo težko pri eventualni ožji volitvi med slovanskim kandidatom pridobiti socialnih demokratov. Na slovanski strani bi bilo v Pulju letos gotovo lahko več upanja na eventualno zmago, če bi se ne bilo držalo skozi štiri leta križem rok. Tako bode pa moralo biti najbrže zopet na tisoči puljskih Slovanov v prihodnjem parlamentu brez zastopnika.

Samoumor ženske. Zakon Boštjana Travna, pivovarniškega hlapca v Velik Mengšu, s svojo ženo Frančiško ni bil posebno srečen, kajti ona je bila samoglavna, prepirljiva in kar je bilo največje zlo, bila je pijači vdana. Ni torej čuda, če so bili domači prepiri na dnevnem redu. Dne 6. t. m. je prišel opoldan mož od dela domov. Ker mu ni žena kosila skuhala, se je vnel med zakonskima prepiri. Vsa stogotena, ne da bi kaj odgovorila, zapustila je žena stanovanje ter letela proti Staretovi vilji, kjer jo je še grajska kuharica videła. Vse poizvedovanje za ženo je bilo zastonj. Dne 26. t. m. okoli 3. ure popoldne našla jo je Ivana Jenko, dekla v Vel. Mengšu, blizu te vasi v potoku Pšata mrtvo. Potok je na tem mestu kake tri metre globok ter teče na tem mestu zelo počasi. Truplo se je zapletlo v vrbičevje ter je bilo obrnjeno z obrazom navzdol. Nesrečnica je zapustila 4 otročiče v starosti od 2 do 7 let ter se nahajala v četrtem mesecu v blagoslovljenem stanju. Truplo so pripeljali v mrtvašnico v Mengš.

Za mornaričnega superiorja je imenovan veleč. g. mornarični kurat Karol Kokolj, mornaričnim uadkuratorom pa mornarični kurat veleč. gosp. Anton Pipan.

Ameriške vesti. Umrl je v Calumetu 4. t. m. rojak Mihael Štefanič. Ranjki je bil rojen v Dragatušu v okr. črnomaljskem pred 22 leti ter je bival na Calumetu okrog 5 let. — V Broughtonu, Pa., je umrl dne 31. marca rojak Martin Kirk v 65. letu svoje starosti. Pokojnik je bil doma od Celja na Stajerskem in je bil že nad dvajset let v Ameriki. Zadnjih sedem let je imel s sinom trgovino z raznovrstnim blagom. Pokojnik zapušča soprogo, dva sina in eno hčer. — V Jolietu je umrl nagloma gostilničar Franc Terlep. Bil je v svoji gostilni sam z nekim gostom, ko je naenkrat začutil silno bolečino v svojem boku in se zgrudil z glasnim vzklikom. Bil je na mestu mrtev, še preden mu je mogel prijatelj priskočiti na pomoč. Pokojnik je bil star 53 let in dobro znan v tamošnji slovenski naselbini. V Ameriki je bival že 25 let. Poleg svoje soproge zapušča tri brate, pet sinov in

eno hčer, vse živeči v Jolietu. — V Calumetu je umrl rojak Stefan Cajzer, ki se je ponesrečil v rudniku in je čez nekaj dni svojim poškodbam podlegel. Doma je bil iz Zajčjega vrha, župnija Črnomelj in komaj 18 let sar.

Slovenske poroke v Ameriki. Pred kratkim sta se poročila v West Newton, Pa., Josip Zelinger z gdčno, iz neke nemško-angleške rodbine, in Iv. Bernad z gdčno. Marija Zupančič.

Slovenska delavca ponesrečila v Ameriki. Ponesrečil je 11. t. m. Ivan Borštar v Heilwoodu, Pa., doma iz fare Mokronog na Dolenjskem. Pri delu mu je padel kamen na stopalo leve noge ter ga težko poškodoval. Pripljan je bil še isti dan v Pittsburg v Mercy Hospital. — Nogo si je zlomil 13. t. m. Anton Ocepek, doma iz fare Moravče na Kranjskem. Pri delu v jami mu je padel premog na desno nogo ter mu je zlomil nad gležnjem. Zdravi se doma.

Somišljeniki!

Kdor ni dobil za občinske volitve izkaznice (legitimacije), bodisi da ni bil v imeniku ali da se mu izkaznica ni mogla dostaviti, naj se zglati ali pismeno to naznani tajništvu S. L. S. —

Imenik za državnozborsko volitev v Ljubljani je na vpogled v tajništvu od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 3. do 7. ure zvečer. V vseh političnih zadevah se obračajte na tajništvo Slovenske Ljudske Stranke, Miklošičeva cesta št. 6, levo stopnjišče, II. nadstr., telefon št. 301. Vsak naj takoj pride v tajništvo (Miklošičeva cesta št. 6) pogledat, ako je vpisan v volilnem imeniku, ker je izpuščenih mnogo naših pristašev!

Volilski imenik za državnozborske volitve je tudi jutri, v nedeljo razpoložen v tajništvu S. L. S., Miklošičeva cesta 6, II., in sicer od 9. do 1. ure popoldne in od 4. do 8. ure zvečer. Pravico voliti ima vsak moški državljan, ki je izpolnil 24. leto in ki vsaj že eno leto v občini prebiva. Zadošča torej le eno leto prebivanja v občini. Zato naj se zglate v tajništvu predvsem vsl oni, ki niso dobili izkaznice za zadnjo občinsko volitev in vsl, ki so se sellili zadnji čas. Imenik je izredno pomankljiv, vsak naj se prepriča, ali je vpisan!

Vollini imenki (državnozborska volitev) za vodmatki okraj in oni del mesta, ki leži vzhodno od Reslige ceste so na vpogled tudi v prostorih Šentpeterskega prosvetnega društva, Podbojeva hiša, sv. Petra cesta št. 101, vsaki dan od 6. do pol 8. ure zvečer in jutri, v nedeljo, od 10 do pol 12. ure ter popoldne od 3. do 5. ure popoldne.

Živimo v dobi volitev in sredi živahnega političnega gibanja. Nasprotvnik bodo napeli vse sile, begali in slepili bodo ljudi ter izrabljali vse sredstva, da prikrijejo svojo onemogočlost. Naša častna dolžnost je, da srečemo zadnje pojave liberalizma, ki je smrt in poguba našega ljudstva. Zato je potreba odločnega in intenzivnega političnega dela, treba pa tudi gmotnih sredstev in žrtev. Zato pozivljamo somišljenike, da vsi prispevajo v Ljudski sklad kot volilni sklad S. L. S. Prispevki sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6.

Osrednji volilni odbor S. L. S.

raka z 2500 vojaki s severozahoda proti Fezu, in bi se bil moral združiti s četnimi konzula Boisseta, a se zveza ni posrečila, Bremond se je moral umakniti in v Parizu niti ne znajo, kje da se zdaj nahaja. Zato v Parizu zelo silijo na to, da pospeši marš general Mainier, ki koraka z 11.000 vojaki iz Casablance proti Fezu. Sodijo, da bo Mainier brez velikih ovir dosegel pred Fez, ker razpolaga z gorsko artiljerijo in brzostrelnimi topovi. Tudi z vzhodne strani poizkušajo Francozi udreti v Maroko. V Uži stoji general Toutée s 3000, v Tauriku polkovnik Ferand s 4000, v Bu Dembu polkovnik Straszer z 1800, v Colomb Becharju polkovnik Lauière z 2000 vojaki, manjši oddelki se nahajajo po vzhodnih francoskih trdnjavah. Francozi torej razpolagajo s 25.000 vojaki. A ne prodirajo z golj Francozi, tudi Španci se živahno pripravljajo, da odkorakajo proti Fezu. Francoze njih odločen nastop skrbi. Nemčiji francosko prodiranje v Maroko ni nič kaj všeč, zato francoski listi zatrjujejo, da Francozi ne nameravajo osvojiti Maroka. Med Nemci in Francozi se že vrše pogajanja. Iz Berolina se poroča, da dosedanja pogajanja nemških in francoskih diplomatov dozdaj niso imela uspešnega rezultata. Nemčija ni zadovoljna, da Francoska nastopa v Maroku tako odločno in je opozorila Francoze na znano pogodbo, sklenjeno v Algecirasu. O pogajanjih nemškega državnega kanclerja s francoskim poslanikom v Berolini, Cambonom, je izjavil Bethmann-Hollweg: Razgovor je povzročil, da Nemčija počaka, kaj da Francozi store. Dokler Francozi zatrjajo, da se bodo držali algecirske pogodbe, Nemčija nima pravice, da o tem dvomi. Sele če bi začasni zasedbi Maroka sledila trajna, bi prišel čas, da Nemčija energično čuva svoje koristi. Diplomatična izjava, ki pa le obsega jasno grožnjo Francozom, ki ne morejo pozabiti, kako da so jih naklestili 1870 do 1871 Nemci, kakor tudi Nemci dobro znajo, da je sedanji francoski mornariški minister Delcas-sé zaklet sovražnik Nemčije. Razburjeni pa niso z golj Nemci, ropotajo tudi Španci. Špansko časopisje, tudi vladno, zmerja Francoze in jim očita, da hočejo izrabiti sedanji položaj v Maroku zato, da se države polaste. V Madridu se na shodih ostro zabavljajo proti Francozom. Iz Tangra se pa poroča v Pariz, da nameravajo Španci iz Larachea korakati proti Tetuanu. V Centri je vse polno španskih vojakov. Španci uvrščajo v svojo armado tudi Afričane.

Književnosti.

Slava Brezmadežni, cerkvena pesmarica. Po p. Angelikovi izdaji uredil in prenovil Stanko Premrl, stolni kapelnik in vodja cecilijanske šole v Ljubljani. — Cena broširanemu izvodu 1 K 20 vin., v zelo trpežnem platnu vezanemu 1 K 80 vin. — Katoliška Bukvarna v Ljubljani je ravnokar to priljubljeno in že pogrešano pesmarico izdala v novem natisu. — Ista obsega večinoma že iz prejšnje zbirke znane napeve. Ker je bilo v stari izdaji nekaj nanpevov za današnje razmere na cerkveno-glasbenem polju nepriemernih, je gospod profesor Premrl iste v novi izdaji izpustil in nadomestil z boljšimi. Dodal je še par drugih napevov domačih skladateljev. Večina napevov je tudi harmonizacija zboljšana in besedilo popravljeno, deloma novo. G. prireditelj se je strogo oziral na to, da je ohranil, kolikor je bilo mogoče, original stare izdaje. Priredba te dobrodoše pesmarice, ki je prišla izpod peresa našega odličnega strokovnjaka, ne potrebuje nikakoršnega priporočila. Opozarjam samo naše cerkvene pesmske zbore, katerim bode omenjena pesmarica izbornno služila, da pridno sežejo po njej. Dobri in naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Na ogled se ta pesmarica ne bude razposlala.

Dom in Svet. Vsebinska 5. številka: Sošolci. Povest. Spisal dr. Franc Detela. (Dalje.) — Velikomestno jutro. Zložil Vekoslav Remec. — Zarja. Zložil Radoslav Bevk. — Iz naših dñi. Novebla. Spisala Lea Fatur. — Klovn. Zložil G. Koritnik. — Na Barju. Spisal Josip Jošt. (Dalje.) — Ruski motiv. Zložil Josip Lovrenčič. — Bledi mesec vrh nebba. — Zložil G. Koritnik. — Bogoslovec. Iz tihega življenja. Spisal Stefan Levkos. — Staro in novo o ljudskem štetju. Sestavil dr. Vinko Šarabon. (Dalje.) — Kovač. Zložil G. Koritnik. — Obiski. Iz življenja in delovanja naših umetnikov. Spisal Izidor Cankar. (Dalje.) — Književnost. — Glasba. — Mladim literatom. — To in ono. — Slike: Pred bolnišnico. — Rimski Forum. — Cerkvica v Zgornji Košani. — Egipčani. — Spomenik cesarja Franca Jožefa I. v Trogiru. I. Rosandič. — Vrtna idila v Miranoru. Nadvojvodinja Ma-

ija Josipina. — Bolgarsko telovadno društvo »Junak« se vadi s puško. — Anton Foerster. — Izraba morskih valov za gonično silo. — Belca iz Lipice na Krasu — dar avstrijskega cesarja talijanski kraljici. — Tiger v pasti. — »Dom in Svet« izhaja dne 25. vsakega meseca. Urednika: dr. Mihail Opeka ta leposlovje, dr. Evgen Lampe za znanstvo in ilustracije. — Založnik in lastnik: Katoliška Bukvarna. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani. — Naravnina: 10 K. za dijake 7 K. za Ameriko 3 dollarje, za Italijo 13 lir, za Nemčijo 11 mark. Sprejema lastništvo in upravljanje v Katoliški Bukvarni.

Ljubljanske novice.

Ij Opazjamo na današnji listek v Ljudskem domu. V teh zanimivo popisanih prostorih se je začelo razvijati živahno društveno življenje pod okriljem S. K. S. Z. Če kje, naj zlasti tu velja zadnji čas, toliko citirani rek: »Svoji k svojim!« Vsi naši somišljeniki in somišljenice pod okriljem S. K. S. Z. v »Ljudski dom!« Članarina, bodisi letna, podpora ali ustanovna, je tako majhna, da jo vsak naš somišljenik zlahkoto zmora! Prihodnje dni začno naši zaupniki nabirati novih članic in članov za S. K. S. Z. Naj ne bo nikogar, ki bi ne sledil temu pozivu!

Ij Mnogo duhovnikov je izpuščenih iz volivnega imenika za državnozbornsko volitev. Vsak naj pride v tajništvo S. L. S. (poslopje Ljudske posojilnice), Miklošičeva cesta št. 6, stopnjišče na levo, pogledat, ako je v volivnem imenu.

Ij Pogoreli so liberalci pri občinskih volitvah, tako sudi tudi »Rdeči Prapor« in v svoji današnji številki o tem piše tako-le: »S svojim vpitjem hočejo liberalci zastreti le lastno sramoto. Vemo, kaj peče liberalce. Zmaga, ki ni več znaga! Zato se dero na vse grlo ter iščejo poraza, razsula in izdajstva tam, kjer ga ni. Kako Vam je, gospoda liberalci, pri srcu, kadar se trezno zmislite na prihodnje volitve? O quae mutatio rerum! — In končno, gospoda liberalna! Kaj res ne pomislite, da bo socialistični občinski svetovalec prav pogosto v položaju, da vam bo vračal šilo za ognjilo? Torej le naprej lažite!« — Lagali bodo liberalci res naprej in sicer tako dolgo, dokler se jim jezik popolnoma ne bo pristreljal.

Ij O novem ljubljanskem volivnem tednu, kojega načela je odobravala tudi »Edinost«, piše goriško glasilo »Novi Čas«: »Novi ljubljanski občinski red je pameten. Slovenci moramo kaj podobno zahtevati za Gorico in Trst ter druga mesta.« — O liberalnem porazu pri ljubljanskih volitvah pa pravi: »Liberalci gredo na celi črti nazaj; le v surovosti in sovraštvu do cerkve so vedno hujši.«

Ij Notar Hafner bo otvoril svojo pisarno dne 1. majnika t. l. na Dunajski cesti v pritličju hiše »Zadružne zvezze« poleg g. dr. Pegana. Na to okolnost opazjamo vse naši somišljenike s pristavkom, da je notar Hafner odločen pristaš S. L. S.

Ij Poročil se je danes na dan godu svoje iskreno ljubljene lani umrle matere naš zaslужni in požrtvovalni somišljenik g. Anton Volta, blagajnik »Gospodarske zvezze«, z gdčno. Franico Podlesnik iz znane, ljubljanske rodbine. Gdč. nevesta je sestra g. Iv. Podlesnika in je vedno vneto sodelovala v naši organizaciji. Bog blagoslovi ta zakon dveh tako sorodnih src, sorodnih po načelih in vnetih za vse blago in dobro! Naše najiskrenje čestitke dragemu prijatelju sobojevniku in njegovi mladi soprogi! V tem, ko jima želimo na novo pot tisoč sreč, pa si tudi želimo, da bi tudi v novem stanu pri delu za pravično našo stvar sta vedenio v naših vrstah.

Ij Moški zbor »Ljubljane« je preidel včeraj zvečer gospici Franck Podlesnikovi, ki se danes poroči z blagajnikom Gospodarske zvezze gosp. Antonom Volta, serenado. Po serenadi se je vršil poslovilni večer gospici M. Peršlovi, kateri je deželní odbor omogočil nadaljnje šolanje njenega širokem domovine naše znanega alta in g. ženinu. Zborovodja, gospod Anton Svetek je obema iskreno nazdravil ter ju pozival, naj nikar ne pozabita, da sta sedela ob njiju vstopu v novo življenje med pevci »Ljubljane«, ki ju je s slovensko pesmijo spremila v prihodnjost. Oba slavljenca sta se z odkrito srčnostjo navdušenostjo odzvala in navzočim segla v roke z zagotovilom, da ostaneta zvesta po idealnih ciljih spojenemu krogu pev zboru »Ljubljane«. Dalje sta se gg. Rus in Bajde vsak po svoje humoristično zanesla obilo smeja in neprisiljene zabave ter dobre volje v družbo, kateri ostane ta večer, ki je iznova pokazal, kako ve »Ljubljana« ceniti in spoštovati svoje zve-

ste ljudi, sigurno v najlepšem spominu.

Ij Slovenska zemlja je naslov iskreno začustovani pesnitvi iz peresa preč. M. Elizabete, nune-redovnice. Čujemo, da namerava zborovodja »Ljubljane«, g. Ant. Svetek, pesem uglasbiti za mešan zbor z dedikacijo pesnic ter jo izvajati na mladniškem taboru meseca avgusta v Ljubljani.

Ij Podružnica »Slomškove zvezek za Ljubljano in okolico ima v četrtek, 4. maja t. l. popoldne izlet v knežoškoški zavod v St. Vidu. Pešpotniki se zbero ob 2. uri pri državnem koložu v Šiški, a kdor se hoče peljati, naj gre z vlakom ob 1/2 4. — V zavodu nam bode predaval č. g. prof. F. Pen go v o svoje potovanju po Švici. — P. u. člani in razni prijatelji se vabijo, da se v prav obilnem številu udeleže letosnjega prvega izleta, ki nam bode brezdomovo nudil prav mnogo mikavnegata.

Ij V mestni župni cerkv sv. Jakoba bo imel v mesecu majniku šmarnične govore obče priljubljeni cerkveni govor dr. Josip Jerše. Govori so ob delavnikih zvečer od četrt na 7., ob nedeljah in praznikih pa popoldne ob 6. uri.

Ij Vincencijeva družba ima jutri svoj redni sestanek v Marijanishu. Ob tri četrt na 6. uro litanje v marijanški kapeli, potem zborovanje.

Ij Roditeljski sestanek na c. kr. II. drž. gimnaziji. V sredo dne 25. t. m. se je za sedanji lepi čas zbral še precej starišev, oziroma njih namestnikov in prijateljev naše srednješolske mladine v fizikalni dvorani c. kr. II. državne gimnazije k četrtemu roditeljskemu sestanku. Gospod ravnatelj šolski svetnik dr. Bezjak jih je presrečno pozdravil ter jim predstavil gospoda predavatelja primarija dr. V. Gregoriča, ki je bil drage volje prevzel predavanje o nekaterih važnih zdravstvenih vprašanjih pri vzgoji naše šolske mladine. Gospod predavatelj se je pri svojem lahko umljivem in lepo urejenem predavanju omejil na najvažnejše točke, ki naj bi jih starši in vzgojitelji uvaževali pri vzgoji svojih otrok, oziroma gojencev. Pojasnil je veliko važnost čistega zraka, snage in utrjevanja telesa kot profilaktičnih sredstev proti nežljivim boleznim ter izvajal hude posledice za starše, če jih zanemarjajo. In sicer se morajo otroci polagoma takoj navaditi na uporabo teh sredstev, da čutijo največjo potrebščino, bivati v čistem, svežem zraku, se dobro umivati in kopati in utrjevati svoje telo proti raznim škodljivim vremenskim vplivom. Zlasti pa je že svaril pred nezmernim uživanjem jedi in pijače ter posebno povendarjal neizmerno hude posledice, ki jih ima uživanje alkohola za telesni in duševni razvitek naše mladine. Napisel je še priporočil, naj starši navajajo svoje otroke na spoštovanje discipline, redu in avtoritete, naj se uče pokarjati se višji volji ter spoznavati to za pravo in dobro, kar jih uče štariši, vzgojitelji in učitelji. Ravnatelj je gospoda primarija prav lepo zahvalil za njegove poučne besede, ki so bile od občinstva sprejete s toplim priznanjem, prosil stariše in vzgojitelje, naj resno uvažujejo podane nauke pri vzgoji svojih otrok, oziroma gojencev ter zaključil roditeljski sestanek tekočega šolskega leta s prošnjo, naj bi tudi v prihodnjem šolskem letu kazali toliko zanimanja za te velevažne sestanke, ki naj bodo nekaka vez med šolo in domom.

Ij Slovenski zemljevid, ki ga izda Matica Slovenska, je po izjavi vojaško-geografskega zavoda z generalne karte že pretiskan. Ravnotkar se prevaja nomenklatura. Prve korekture prejme Matica v šestih tednih.

Ij Ivan Grohar. V izložbenem oknu knjigarnje L. Schwentner v Prešernovi ulici je razstavljal predsednik društva »Klub slov. amaterfotografov«, odlični amater g. Fr. Vesel, krasno uspelo sliko, predstavljajoč slovenskega umetnika akademičnega slikarja Iv. Groharja na mrtvaškem odru. Opozjamo slavno občinstvo na razstavljeni sliki.

Ij Umrli so v Ljubljani: Fran Cottman, bivši delavec, 83 let. — Ivan Brufach, vpokojeni pisarniški oficant c. kr. deželne vlade, 62 let. — Mihail Šlavinec, rejenec, 9 mesecev. — Marijana Gaber, občinska uboga, 53 let. — Jakob Debeljak, bivši rudar, 33 let.

Ij Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. Prosim, da se notica v Vašem cenjenem listu »Slovenec« od dne 28. aprila, katera se tiče moje osebe, baje da sem o priliki zadnje volitve za občinski svet za mesto Ljubljano na volišču pri sv. Jakobu strastno agitiral za stranko liberalne »olike«, na podlagi zakona 19. sledče popravi: »Ni resnica, da sem jaz strastno agitiral za stranko liberalne »olike«, res je pa, da nisem agitiral za to stranko.« Če mi da kdo ta moj preklic dokaze

kot neresnican, pripravljen sem darovati vsoto 500 K za mestne uboge.

T. Mencinger.

Ij Izvedeli smo, da gospod čevljarski mojster Anton Terčnik, Francovo nabrežje 21, pri občinskih volitvah nikakor ni agitiral in sploh ni nič proti nikomur nastopal, kakor se nam je pomočoma sporočilo v 96. številki lista.

Ij Nagla smrt. Predvčerajšnjim popoldne je šel po svoji lepi pisavi znani Ivan Brufach, deželnovladni oficijant v p., v Mali graben ribe loviti, odkoder se ni več povrnil. Ker so domači slutili, da bi se mu utegnila prijetiti kaka nesreča, so to včeraj popoldne javili policiji. Kmalu po objavi je došla k uradu vest, da v Mestnem logu leži nek neznan mrtvec. Policijska komisija se je takoj podala na lice mesta in agnosčirala mrtveca za Brufacha. Zdravnik je dognal, da ga je zadela sršna kap in odredil, da so njegovu truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Pokojnik je imel pri sebi ribnico, čuval ga je pa njegov psiček, in sicer celo noč in cel dan ni zvesta živalica zapustila svojega gospodarja. Celo komisiji ni pustil zraven trupla, tako da je morala poklicati konjača, da ga je odstranil. Pokojnik je bil rojen leta 1849. v Gottlovi, pristojen pa v Ljubljano in je bil eden najboljših uradnih kaligrafov, tako da je bil vsed svoje krasne pisave znandalec naokoli. Naj počiva v miru!

Ij Nov otroški vrtec v Ljubljani. Za III. mestni slovenski otroški vrtec, ki se ima v jeseni otvoriti v kolizejskem okraju, išče mestni magistrat primerno pritlično stanovanje, obstoječe iz velike sobe za 60—70 otrok, manjše sobe poleg nje kot garderobne sobe, ki bodi obenem zimsko igrišče, in pa primerno veliko dvorišče za poletno igrišče. Ponudbe sprejema mestni gospodarski urad.

Ij Kolo ukradeno. Danes zjutraj je bilo ukradeno izpred hiše št. 13 v Levstikovi ulici polirju Valentini Batteljini kolo znamke »Turisten«. Kolo je še dobro hrانjeno, je prostega teka, črno pleskano na obeh kolesih, ima znotraj zelene obroče, pri sedlu je eno pero zlomljeno, in je vredno 160 K. Policijska številka 275 je bela na zelenem polju. Pred nakupom se svari.

Ij Svojeglavec. Predvčerajšnjim popoldne je nek hlapac po Dunajski cesti tako naglo in neprevidno vozil, da ga je moral stražnik opozoriti, kar pa ni nič pomagalo, marveč je začel upiti nad varnostnim organom, da ga naj pusti pri miru, ker se mu silno mudri. Ker tudi nadaljnji poziv ni nič zaledel, je stražnik hotel hlapca legitimativi, pri čemur je ta postal sirov, se začel zoperstavljati in upiti, da se je občinstvo kar zgledovalo nad tem. Nato je stražnik konja in voz izročil postrešku, ki je oboje oddal gospodarju, neubogljivega in sirovega hlapca pa je odvedel k uradu.

Ij Čegava je veriga? Včeraj sta po mestu prodajala dva sumljiva človeka dolgo železno verigo in odšla z njo proti Šiški, kjer so jima jo odvzeli. Ker je veriga prejkone ukradena, naj se lastnik za njo čimpreje zglaši pri policijskem uradu.

Ij Žensko maščevanje. Neka kramarica se je bila sprla z nekim dijamonom. Ker mu ni mogla drugače doživela, mu je polila obleko s petrojem.

Ij Aretovana. Uršula Gerjevičeva, katero je bila policija oddala, kakor smo že poročali, v bolnišnico, je že ozdravela in bila pri sodišču zaradi postopanja in tativne, kakor tudi zaradi prepovedanega povratka v mesto obsojena na štiri mesece zapora.

Ij Zasačen tat. Ko si je včeraj neki možkar pri starinarju Puglju ogledoval razstavljen obliko, je trenotkom izmaknil par čevljev ter z njimi odkuril v bližnjo gostilno, kjer je bil izsleden in aretovan. Mož pravi, da je dinar ter da je njegovo ime Luka Gostinčar.

Ij Aretovane tatic. V neki tukajšnji kavarni je bil vajencu ukraden iz kovčega bankovec za 20 K, natakarju pa za 50 kron. Policija je kot osumljenca aretovala in sodišču izročila bivšega hlapca, kateri je pa bil izpuščen na prostost, poizvedbe se pa še nadaljujejo. Predvčerajšnjem je bila aretovana neka služkinja iz Dolenjskega, za katere se je nabralo precej obtežilnega materiala zaradi nepoštenosti. Dekle jo je hotelo popihati čez »lužo«. V nekem tukajšnjem hotelu je bila služkinja ukradena srebrna ženska ura z verižico. Policija je prijela iz službe odpuščeno služkinjo, katera je imela v kovčigu več tujih predmetov, kakor predpasnikov, otroških oblik in čevljev. Policija je dognala, da je bila aretovana maloprična taina tatica, ki je oškodo-

vala po vezah kramarice in kradla, kar ji je prišlo v roko.

Ij Škornje prodajal. Predvčerajšnjini je policija prijela 28letnega dñnarja Frana Omejca iz Medvod, ker je pri starinarjih prodajal par škornjev, o katerih provenienči se ni mogel izkazati. Izročili so ga sodišču.

Ij Kdo jo pozna? V Cervinjanu so sprejeli v bolnišnico neko žensko, ki je rekla, da se sepiše Marija Pelj, nato pa odgovorjala le z »ja«. Navedenka je majhna, slabotna ter ima temnorjavne lase in oči. Njena slika je razstavljena v oknu osrednje policijske stražnice. Kdor bi jo spoznal, naj to čimpreje javi mestni policiji.

Ij Izgubljen. Zasebnica Marija Hajdrik je izgubila srebrno dolgo verižico. — Pisatelj g. Vladimir Levstek je izgubil srebrno uro s kratko srebrno verižico. Ura ima vrezane črke V. L.

Ij Čegavo je kolo? Pri policiji hranijo neko še dobro ohranjeno kolo, katerega lastnik je neznan. Kolo je »Preciosa« s tovarniško številko 125.573. Lastnik naj se zglaši pri policijskem uradu, soba št. 5.

Ij Častnim meščanom je enoglasno imenovalo občinsko zastopstvo v Korminu namestnika princa Hohenlohe za zasluge, ki si jih je pridobil s tem, da je cesar lani povzdignil Kormin v mesto.

Ij Umrl je na Brezjah po dolgi in mučni bolezni fr. Romuald Šink, franc. klerik, rojen v Brodah pri Škofji Loki. R. I. P.!

Razne stvari.

Ij Velik požar v Tahavi. Velikanski požar je uničil v Tahavi 50 hiš, med njimi tudi judovsko sinagogo.

Ij Šest oseb zgorelo. V ruski vas Gorni je ob požaru zgorelo šest oseb.

Ij Lakota na Kitajskem. Na južnem Kitajskem 3.000.000 Kitajcev strada. Boje se, da izbruhnejo nemiri, če vlada ne prisloči stradajočemu prebivalstvu na pomoč.

Ij 300.000 mark dolga je zapustil v Berolini tamoznički stavbenik Beutzen in pobegnil.

Ij Plazovi. Iz Curiha poročajo: V Goppensteinu (kanton Wallis) so pridri v dolino veliki plazovi. Nek plaz je zaprl reko Lonza, vsled česar je bližnja vas v nevarnosti pred povodnijo.

Ij 50 otrok zatrupljenih s pokvarjeno jedjo. Iz Berolina poročajo, da je v nekem zavodu v Crefeldu obolelo 50 otrok vsled zavžitja pokvarjenih jed

Vlada je zdaj poslala v okraj konstablje z živilo. Glad je povzročila dolga in huda zima.

Telefonska in brzojavna poročila.

ŽELEZNIŠKO VPRAŠANJE BREŽICE—NOVO MESTO.

Deželni glavar pl. Šuklje je dobil od železniškega ministrstva sledečo brzojavko:

Dunaj, 29. aprila. Železniško ministrstvo odločno izjavlja, da ni bilo od Vašega blagorodja nikdar informirano v tem smislu, da se zavzema mestna občina Novo mesto za varianto železnice Brežice—Novo mesto na desnem bregu Krke s postajo v Kandiji. — Za železniškega ministra dr. Pesta.

S tem odpadejo vsa očitanja in natocevanja ter sumničenja od liberalne strani v tej zadevi.

AVSTRO-OGRSKA POGAJANJA.

Dunaj, 29. aprila. Pri današnji konferenci med ministri ni bilo še mogoče priti do zaključka, zato se bodo konference tudi še jutri nadaljevale. Pred konferenco je vojni minister baron Schönaich bil od cesarja sprejet v posebni avdijenci.

SPOMLADANSKA PARADA NA SCHMELZI.

Dunaj, 29. aprila. Danes cesarja vprvič ni bilo k spomladanski paradi dunajske garnizije na vežališču na Schmelzi. Mesto cesarja je pustil čete defilirati mimo sebe nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand. Prestolonaslednik je pohvalil tako čete kakor poveljnike in po paradi odjahal k cesarju v Schönbrunn, da mu o paradi poroča. Med parado je nad vežališčem plul monoplan. Ob 9. uri 14 minut se je namreč iz Dunajskega Novega mesta dvignil v zrak nadporočnik Bier in je ob 9. uri 39 minut bil nad Schmelzo. Nato je plul proti Dunaju in je v višini nekako 1000 metrov trikrat obkrožil stolp sv. Štefana; nazaj proti Dunaskemu Novemu mestu pa ni mogel, ker je pihal preveč močan veter.

VSTAJA V MEHIKI.

New-York, 29. aprila. Poroča se: Vstaši so se sprli, ker večinoma ne odobravajo, da je sklenil Madero z Diazom premirje. Kakih 800 vstašev je že zapustilo Madero in hočejo na lastno pest voditi nadaljnji boj. V Berolin so došla iz Mehike zelo vzemirljiva poročila. V mehiških državah Gerero in Morelos so prisili vstaši guvernerja, da pobegneta. Trije vladni oddelki so popolnoma uničeni. Položaj je tako opasan, da se boje, da napadejo vstaši glavno mesto, kjer je zgolj 4000 vojakov na razpolago proti vstašem.

New-York, 29. aprila. Pooblaščenec mehiške vlade se je podal v Huarez, da se pogaja z uporniki.

Za pomladno zdravljenje.

Prvi pomladanski tedni so navadno čas, v katerih se išče, da se popravijo motenja v telesnih funkcijah, katera je prozročil način zimskega življenja: v ta namen opozarjam na

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna alkalična kislina

To kislino zdravniki posebno priporočajo za polno domače zdravljenje, zlasti pa tudi za predzdravljenje za toplice Karlovi vari, (VL) Marijine in Frančiškove kopeli. 38 19

Izvirek: Giesshübl Sauerbrunn, telep. postaja, zdravilno kapeljčko pri Karlovinih varh. Prospekti zastonji in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih speserijskih prodajalnicah in trgovinah z jastvinami in vinom.

Zalege pri Mihail Kastner-u, Peter Lassniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 11452—49

Vse slovenske družine „Slovenca“! Agitirajte, da se po več oseb skupaj naroči na „Slovenca“!

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 28. aprila.

Šenica za maj 1911 . . . . . 12:45
Šenica za oktober 1911 . . . . . 11:55
č za april 1911 . . . . . 9:66
Dves za oktober 1911 . . . . . 7:60
Coruza za maj 1911 . . . . . 6:58
Coruza za julij 1911 . . . . . 6:59

Efektiv močnejše.

Modeli 1911

12/14 HP 4-cilinderski

18 HP 4-cilinderski

20/25 HP 4-cilinderski

35/40 HP 4-cilinderski

45/50 HP 4-cilinderski

aytomobili

Laurin

& Klement

d. d.

Mladá Boleslav.

896

Zaradi sellitve se proda dobro ohranjen

glasovir

za prav nizko ceno K 100.—
Prisojna ulica št. 7 (na Friškovcu)

1378 1

Dr. Edo Šlajmer

ordinira od 10-12 predpoldne

1343 in od 3-4 popoldne

izjemši nedelje in praznike.

DR. B. IPAVIC

(ženske bolezni in porodi)

Zaloška cesta (nasproti Šarabon-a) radi
orožne vaje ne ordinira od 29. aprila do
28. maja.

1269

Najlepše blago

za damske obleke, za črne salonske obleke, površnike, plašče itd., zajamčeno dobre, trpežne in pristne kakovosti dobavlja Frant. Marek, tovarna za sukno, Liberec, Čechy. — Prodaja na drobno in debelo. Tovarniške cene. Priložnost za najcenejši nakup. Zahlevajte vzorce!

1109

P. n.

Usojam si slavn. občinstvu
najjudnejše naznaniti, da
olvorim ponedeljek, dne 1. maja

trgovino

S Specerijo in jeslinami

Dunajska cesta naspr. kavarni, Evropa.

Priporočam se sl. občinstvu za mnogobrojni obisk in beležim zagotavlja najboljše in najsolidnejše postrežbe z odl. spoštovanjem

1386 Janko Stupica.

Anton Volta

blagajnik „Gospodarske Zvezde“

Frančiška Volta roj. Podlesnik

poročena

Ljubljana, dne 29. aprila 1911.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

1377

Zahvala.

1388

Kranjska hranilnica je podarila Ljubljanskemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu po sklepu zadnjega občnega zborna zdavnati znesek 500 K.

V imenu društva se za ta velikodusni dar najtoplejše zahvaljujeva.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1911.

Fran Barle, Ludovik Stricel,
t. ē. blagajnik, t. ē. načelnik.

U P. Kirbisch-ovi slaščarni v Ljubljani

se sprejme 1283 3

prodajalka

katera govori slovensko in nemško.

Poslano.

Ker gospod Sauer, dimnikarski pomočnik pri g. Spitzerju in nekdanji moj poslovodja, pri drugih strankah govorči, da je moj poslovodja, pri drugih strankah pa zoper, da ima že lastne koncesije, izjavljam, da gosp. Sauer ni pri meni več poslovodja, in tudi nima samostojne koncesije, in svarim stranke v njih lastno korist. Istotako opozarjam, da gosp. Sauer ni opravičen sprejemati plačila za mojo osebo.

Ljubljana, 29. aprila 1911.

Elizabeta Pošvar.

STANOVANJE

za majski termin se takoj odda s 4 sobami ter kuhinjo itd. — Več pove Franc Suštar, Spod. Rožnik št. 242.

1293 3

Javna zahvala.

Dne 28. marca 1911 pogorela mi je moja opekarina; zavarovan sem bil pri

c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi „DUNAU“

na Dunaju, ki je že 31. marca potom generalnega zastopa v Ljubljani cenila škodo in mi izplačala zavarovalno vsoto v znesku K 3000 brez vsakega odbitka. Za izredno hitro in kulantno rešitev moje škode se zahvaljujem

c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi „DUNAU“

na Dunaju in to zavarovalnico najtopleje priporočam.

Nova Sušica, dne 12. aprila 1911.

Anton Samsa, l. r.

Vinko Gustinčič, l. r.

Matija Ambrožič, l. r.

zavarovanec.

Naznanilo.

1384 3

Oblastveno izprašani in koncesionirani zidarski mojster IVAN ŽNIDARČIČ naznanjam sl. občinstvu, da

nisem več v družbi z g. Špacapanom in Žigonom

ter nisem več za njih nadaljna dela odgovoren, pač pa kakor že več let, sem tako zmirjal naprej v družbi le z g. IV. STEPANIČEM.

Za nadaljna naročila se toplo priporoča ter udano bilježi.

Žnidarčič & Komp.

Centr. zastavno gospo.

H. SUTTNER
Ljubljana Mestni trg

Urar prva največja domaća
exportna tvrdka ur zlatnine
in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška var-
stvena znakma
„IKO“

Hotel Južni kolodvor

Slavnemu p. n. občinstvu naznanjava najvjudneje, da sva s 1. majem t. l. prevzela

hotel in restavracijo „Južni kolodvor“

Kolodvorska ulica 43.

Radi neposredne bližine južnega kolodvora priporočava posebno lepo opremljene sobe za tuje.

Postrežba točna in po zmernih cenah.

Izborna kuhinja in pristna štajerska ter kranjska vina.

Za obilen obisk se priporočata velespoštovanjem

August in Leopoldina Stelzer.

Štev. 11.262.

Razglas.

Na ustanovnem zavodu za gluhoneme v Ljubljani se bodo s pričetkom šolskega leta 1911/12 nanovo sprejemali gluhonemi šoloobvezni otroci na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov.

Pogoji za pripust k pouku, oziroma za sprejem v zavod so:

1. Gluhonemost ali takšna stopinja nagluhosti, da se dotičnik s posluhom ne more naučiti glasovnega jezika;

2. izpolnjeno 7. in ne še prekoračeno 12. leto življenja in

3. primerna telesna zmožnost in sposobnost za izobraževanje.

Od spretjetja so brezpogojno izključeni bebasti, slaboumnii in božastni otroci, ki imajo nalezljive bolezni in druge telesne hibe. Ravnotako se ne morejo spreteti otroci, katerih govorila niso zmožna priučiti se glasovnega jezika, ki so v veliki meri kratkovidni ali daljnovidni in ki močijo posteljo.

Sposobnost za izobraževanje se dokaže s posebno preizkušnjo, ki jo je prebiti v zavodu; dan in ura te preizkušnje se razglasita ob svojem času.

Gojenci morejo v dobi svojega izobraževanja v zavodu dobiti stanovanje in hrano proti plačilu letnega zneska 300 K.

Znotranji gojenci dobe vso preskrbo v zavodu; vendar jih morajo tisti, ki so jih dolžni preživljati, preskrbeti s predpisano vrhno obleko in s potrebnim perilom. Znotranji gojenci morajo v zavod sledenča oblačila v dobrem stanu in zaznamovana s seboj prinesi, in sicer dečki: 2 zgornji obleki, klobuk in zimska suknja, dvoje črevljev, 6 srajce, 6 spodnjih hlač, 6 parov nogavic, 6 žepnih robcov in dežnik; deklice: 2 zgornji obleki, klobuk ali ruto in zimsko jopicu, dvoje črevljev, 6 srajce, 6 spodnjih kril, 6 hlač, 3 naprsne jopice, 3 predpasnike, 6 parov nogavic, 6 žepnih robcev in dežnik.

Prošnje za pripust k pouku, oziroma za sprejem notranjih gojencev v zavod je

do 10. junija t. l. vlagati pri vodstvu ustanovnega zavoda za gluhoneme v Ljubljani.

Prošnje je opremiti z nastopnimi listinami:

a) z rojstnim listom, b) izprijedvalom o cepljenih kozah, c) z zdravniškim izprijedvalom o gluhonemosti z napovedjo, kako je ista nastala in o telesni zmožnosti, č) z domovinskim listom, d) s šolskimi naznanili, če jih ima dotičnik.

Kadar se prosi, da bi se dotičnik spreljal za znotranjega gojanca, je priložiti vrhutega izkaz o premoženju ali pa zavezno pismo, da bode plačeval po 300 K preiskovalnih stroškov na leto.

Pristavlja se še, da se prošnje, ki bi dospele po 10. juniju t. l. in ki bi se ne vložile predpisanim potom, to je pri vodstvu ustanovnega zavoda za gluhoneme ali ki bi bile pomanjkljivo opremljene, ne bodo uvaževale.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 14. aprila 1911.

1354

Naznanilo.

Podpisani naznanjam,
da izvršujem sedaj

1372

**svojo zidarsko - stavbeno obrt
sam z g. Francem Žigonom, in ne več v društvu z g. Iv. Stepančičem.**

Pisarna je še vedno v hiši g. Jakšeta „pri Slonu“, pritliče na desno.

Slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini se najvjudneje priporočujem ter

jamčim za solidno delo.

Z velespoštovanjem

Ignacij Spacapan,
zidarski podjetnik.

V Novem mestu, dne 27. aprila 1911.

Oklic.

Nc. VIII. 213

Na predlog g. Mihe Lipovec vršila se bo **dne 4. majnika 1911,** ob pol štirih popoldne

javna prostovoljna dražba

posestva hiša št. 157 v Novem Vodmatu, uloga št. 335 kat. občine Vodmat. K temu posestvu spadajo poleg enonadstropne hiše, tudi gospodarsko poslopje s prostornim dvoriščem in vrtom.

V hiši se nahaja tudi **nova peč za peka** in je to posestvo posebno za kakega peka zelo prikladno.

Dražba se vrši v gori navedeni hiši.

Izklicna cena znaša 18.000 K in se nižji ponudki ne sprejmejo. Vsak ponudnik položiti ima **pred dražbo 1800 K vadja** v roke sodnega komisarja; ostanek kupnine pa mora plačati v enem letu po dražbi v treh četrtletnih obrokih s 5% obrestmi, vendar pa sme delni znesek 16.860 K na posestvu s 5% obrestmi zavarovan ostati. — Dražbeni pogoji in zemljiškoknjižni izpisek so pri c. kr. okrajni sodniji ali v pisarni c. kr. notarja Ivana Plantana v Ljubljani na vpogled.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1911.

Ivan Plantan,
c. kr. notar kot sodni komisar.

Učenko in prodajalko

sprejemem v trgovino mešane stroke. Prednost imajo zmožne manufakture in šivanja. Ponudbe Peter Šitar Jesenice, Gorenj. 1382 3

Uradnik (dve osebi) išče za avgust v termin svetlega solnčnega

1368 2

stanovanja

z dvema sobama in pritiklinami. Prijazne ponudbe naj se pošiljejo pod »Uradnik« na upraviteljstvo lista.

Več stanovanj

je za avgust oddati na Poljanski cesti št. 6.

1379

Odda se

stanovanje

v hotelu »UNION« IV. nadstropje v Frančiškanski ulici. Poizve se istotam.

1380 3

30 hektolitr. belega VINA
40 hektol. rudečega VINA

najboljše vrste, l. 1908. iz Seromelskih goric, proda g. **Ivan Zecner** v Brežicah in sicer belega liter po 60, rudečega liter po 56 vin. Vzorci se ne pošiljajo. Manje od 200 litrov se ne oddaja. Posredovalci izključeni.

959

V Ameriko in Kanade

zložna, cena in varna

vožnja s Cunard Line

H 544 52 Bližnji odhod:

iz Trsta, domačega pristanišča: Pannonia 2. maja, Carpathia 16. maja, Saxonija 23. maja 1911. iz Liverpoola: Lusitanija, največji in najlepši parnik, 29./4., 20./5., 10./6., 8./7., 29./7. 1911. Mauretania, 13./5., 3./6., 24./6., 22./7. 1011.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slovenske ul. 25, bl. cerkev Srca Jezusovega. Cena vožnji Trst-New-Jork III. razr. K 180— za odraslo osebo vštevši davek in K 100— za otroka pod deset let vštevši davek.

FRANC HOJNIK

tovarnar slamnikov iz Domžal prodajam 3. maja t. l.

na sv. Jakoba trgu

modne damske slamnike.

Velika zaloga!

Ivan Kacin

Polhov Gradec p. Ljubljani

Izdelovalnica harmonijev po najnovejšem ameriškem sistemu. Izdelujejo se **harmonije za cerkev, šole, pevska društva t. d.** Sprejemajo se popravila vseh vrst harmonijev, tudi na dom. Na zahtevo se dobijo **klavijature za harmonije, orgle in klavirje, potem jeziki za harmonije, piščalke za orgle in strune za klavirje itd.**

Cenik gratis in franko.

Sanatorij „Mirni dom“

priporučan od zdravnikov, sprejema bolnike na živcih, tudi nevarne služaje, histerične, bolne na srcu, želodcu, pa take ki so samo okrepljanja potrebni. — Cene so zmerne. — Prospekt na zahtevo zaston.

Dr. Fran Čeh, Gornja sv. Kungota pri Mariboru.

Oblastveno autorizirani in zapriseženi
Geometer Lisec
Ljubljana. Sodna ulica št. 3
prevzema vse
zemljemerske zadeve
pri najhitrejši izdelavi in pri
najnižji ceni. 953

Išče se

kočijaž

na graščino blizu Ljubljane, kateri mora biti pošten, trezen, marljiv in zanesljiv, vajen konj in snaženja konjske oprave, vozov itd., kakor tudi več poljedelskega dela, samski in ne pod 39 let star. — Plača po dogovoru prav dobra. Naslov se izve pri upravnosti „Slovenca“. 1369

STANOVANJA

s 3, 4, ali 5 sobami kopeljo, električno razsvetljavo se oddajo za avgustov termin. Poizve se Poljanska cesta 22, pritliče na desno. 1387 3

Naprodaj sta due hiši

v najlepšem kraju gorenjskem, kjer je promet tujev v najživahnejšem razvoju. Obe na veleprometnem prostoru. Veni dobro idoča **gostilna**, acetilinska razsvetljava in vodovod. Druga pripravna za trgovino z lepim vrom, več gozdni parcelami, travnikom in par njivami. Prostasta se zaradi preselitve. Kje? se izve pri upravnosti „Slovenca“ pod šifro „Velik promet“.

Krompir

veleprima, najboljše kakovosti, rumeno-mesnat, semenski in za živež, odda po nizki ceni v vsaki množini tvrdka

**Iv. H. Hartmann nasl.
A. Tomažič, Ljubljana.**

Proda se v St. Vidu

griček

nasproti cerkve s hišico in oralom sveta, s sadnim drevojem in gozdom. Cena 3800 K. Več se izve pri upravi »Slovenca«. 1321 1

Mirna stranka išče STANOVANJE

2 sobama ali vsaj 1 veliko sobo, kuhinjo in pritlikinji mašec avgust. Najraje v bližini sv. Petra cerkve ali Poljanske ceste ozir. okolica. Naslov pove uprava „Slovenca“. 1357

POZOR KOLESAJII!

Mesto K 110— samo po K 80— s „Torpedo“ prostim tekom po K 95— prodajam za reklamo nova prvovrstna kolesa znanih „Südian-Graz“ modeli 1911 s 3 letnim jamstvom, svede, močne pnevmatike po K 5—, 6—, 7—, cevi po K 350, 4—, 5—. Vse potrebujo, popravljanja, emajliranje in ponikanje poceni. Posilja se po povzetju. Obroki izključni! Cenik zastonj in franko! 1185

Tovarniška zaloga koles in šivalnih strojev

R. Weissberg, Dunaj II.
Untera Donaustraße 23.III.

Trgovski sotrudnik

erot začetnik želi stopiti v službo v trgovino mešano-špecerijske ali galanterijske stroke. Naslov pove upravnosti „Slovenca“ pod šifro „Začetnik“. 1373

Spomin na prvo sveto obhajilo. Javnokar so izšle krasno izvršene slike v spomin prvega sv. obhajila s posebno primernim passepourt-out-okvirjem in slovenskim napisom; opremljene so tudi s posebnim prostorom, kjer se napiše obhajanje ime, tako da ima v njih trajen spomin tega, za celo življenje velepomembnega, srečega dne. Vsak obhajanec bo srčno prejel umetniško izvedene podobe, ki naredi vključ nizke cene vtič dragocevnega darila. Spominke je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in jih prodaja po nizki ceni, samo 40 vinarskih izvodov.

Spomini na prvo sveto obhajilo se dobijo tudi pod finim celuloidom; si so prirejeni, da se postavijo na pravilen prostor ali obesijo na steno in velajo 90 vin. za izvod.

Za majnikovo pobožnost priporoča Katoliška Bukvarna v Ljubljani:

Kercon, **Salve Regina** ali razlaganje molitve Češčena bodi Kraljica za smarnično opravilo. Okusno vezano rdeča obreza 2 K, zlata obreza 2 K 40 h.

Kercon, **Šmarnice**. Marija podoba ravnice. Okusno vezano, rdeča obreza 2 K, zlata obreza 2 K 40 h.

P. Ladislav, **Šmarnice**. Marijine denostnosti in dobrote. Vezano, rdeča obreza 2 K, zlata obreza 2 K 40 h.

Volc, **Šmarnice**. Marija v predpolobah in podobah. Okusno vezano, rdeča obreza 2 K, zlata obreza 2 K 40 h.

Godec, **Devica verna**. Šmarnice. Okusno vezano, rdeča obreza 1 K 40 h.

Mörzinger, **Das Blumenreich im Dienste der Gottesmutter**. 2 K.

Slava Brezmadežni, cerkvena pesmarica za Marijine družbe. Po p. Angelikovi izdaji uredil in prenovil Stanko Premrl, stolni kapelnik in vodja cecilijanske šole v Ljubljani. Cena proširjanemu izvodu 1 K 20 h, v zelo trpežnem platnu vezanemu 1 K 80 h. »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani je javnokar to priljubljeno in že pogrešano pesmarico izdala v novem natisu. Ista obsega večinoma že iz prejšnje zbirke znane napeve. Ker je bilo v starri izdaji nekaj napevov za današnje razmere na cerkveno-glasbenem polju neprimernih, je gospod profesor Premrl iste v novi izdaji izpustil in nadomestil z boljšimi. Dodal je še par drugih napevov domačih skladateljev. Večini napevov je tudi harmonizacija zboljšana in besedilo popravljeno, deloma novo. Gospod prireditelj se je strogo oziral na to, da je ohranil, kolikor je le mogoče, original stare izdaje. Priredba te dobrodoše pesmarice, ki je prišla izpod peresa našega odličnega strokovnjaka, ne potrebuje nikakšnega priporočila. Opozarjam samo naše cerkvene pevske zbore, posebno pa še Marijine družbe, katerim je omenjena pesmarica namenjena, da pridno sežejo po njej. Dobi in naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Na ogled se ta pesmarica ne bude razposlala.

Za večnost!

New-York in London nista priznana niti evropski celini ter je velika tovarna srebrna prisljena, oddati v svojo zalogu zgolj proti majhnemu piacičnemu delavemu mestu. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošljali torej vsaj

zum sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne:

K 14·40 in sicer:

6 kom. najnajšnejših namiznih nožev s pristavo angleško klinjo;

6 kom. amer. pat. srebr. vilic iz enega komada;

6 kom. amer. pat. srebrniti jedilnični zlic;

12 kom. amer. pat. srebrniki kavinski zlic;

1 kom. amer. pat. srebrno zajemalnico za mleko;

1 kom. amer. pat. srebr. zajemalnico za mleko;

6 kom. ang. Victoria čašice za podkladko;

2 kom. elegantnih namiznih svečnikov;

1 kom. cedilnik za čaj;

1 kom. najnajšnejša šipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo **K 14·40**.

Vsah teh 42 predmetov je poprej stalo K 80—

ter jih je moč sedaj dobiti po tej minimalni ceni

K 14·40. Ameriško pat. srebro je znano, je skozinotizi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da je ta inserat na temelju na **nikakršni steptariji**, zavezejam se s tem javno, vsskemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdar ne zamuditi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno priljubljen kot prekrasno.

priložnostno darilo

kar kar tudi za vsako bolje gospodarstvo.

A. Hirschberg-a eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga

na Dunaju II., Rembrandtstrasse 19, S. L. Telefon 14597.

Pošljali se v provincijo proti povzetju, ali če su

znesek naprej vpošlje. — Cistilni prasek za njo

20 vin.— Pristino le z zraven matišnjenju varstveno znanko (zdrava kovina). — Izvleček iz polval, pi-

zem: Bil sem s poslušljatju krasne garniture kako zadovoljen. Ljubljana, Oton Bartuš, c. krt. stotnik

v 27. pespolku. — S pat. srebrno

garnituro sem jako zadovoljen. Tomaz Rožanc,

dekan v Mariboru. — Ker je vaša garnitura v

gospodinjstvu tako koristna, prosim, da mi poš-

lite še eno. Sent Pavel pri Preboldu, Dr. Kar-

milo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik. —

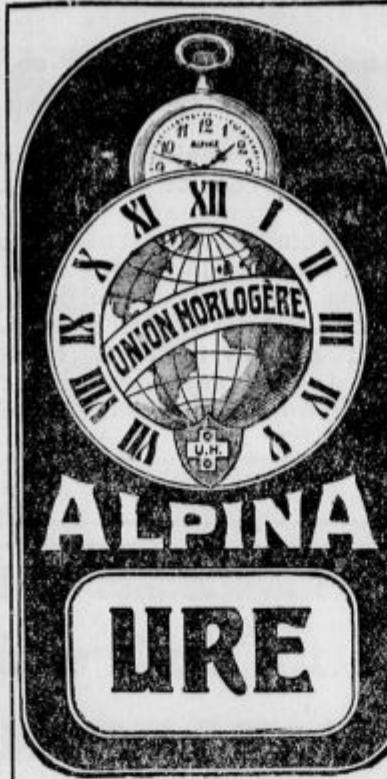
S poslanim namiznim orodjem sem zelo zado-

voljen. Mihail Kovacević, ravnatelj pomozni,

uradov dež. pri vladu v Sarajevo. Sarajevo,

22. oktobra 1904.

5108

Priznano največja, resnično domača, že 25 let obstoječa eksportna tvrdka.

Franc Čuden, urar Ljubljana, Prešernova ulica 1
samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »Union« v Genovi in Bielu
on torej lahko po originalno tovarniških cenah
garantirano zanesljive, v vseh legah in temperaturah po njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno znane

Alpina ure

z matematično preciznim kolesjem v zlatu, tula, srebru, nikelju in jeklu

prodaja.

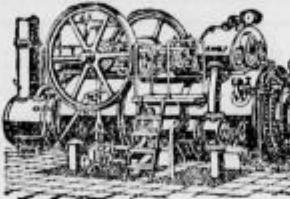
637 1

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo. — Ceniki zastonj in poštne proste.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R.WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt štev. 21.

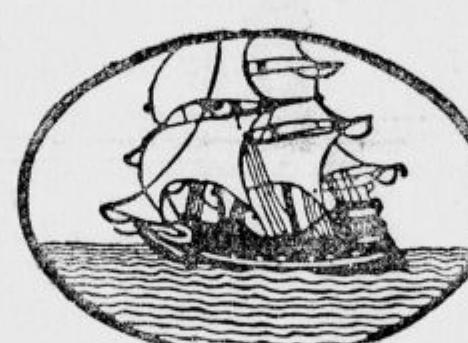
Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljenjem.

Originalno strojedelstvo Wolf 10-800 k. s.
obratni stroji z najvišjo popolnostjo in do-
bičkom, za industrijo in poljedelstvo.

3329 26

Dosedaj izdelanih na 720.000 k. s.

Julij Meisl

Ustanovljen 1862.

Ilvoz kave
Veležgalnica kave

≡ Stavbno podjetje in tehnička pisarna ≡
Izdaje načrte pod najkulantnejšimi pogoji

G. Rumpel, Ing., Dunaj

Filialka Ljubljana, Hillerjeva ul. št. 7.
Zastopnik Ing. R. Podkrašek

Vodovodi, centralne kur-
jave, kanalizacije i. t. d.

: Pristno brnsko blago :

za pomladansko in poletno sezono 1911.

= Kupon =

3·10 metr. dolg,	1 kupon 7 kron
za kompletno	1 kupon 10 kron
moško obleko	1 kupon 12 kron
suknjo, hlače, telov-	1 kupon 15 kron
nik zadostno, stane le	1 kupon 17 kron
	1 kupon 18 kron
	1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, kakor tudi blago za površine, turistovske obleke, svileni kamgarji itd., posilja po tovarniški ceni kot recima in sojima, dobroznamna 467 (40)

zaloga tovorniškega sukna

Siegel-Imhof v Brnu

Vzorci zastonj in franko.

Vsled direktnega narocila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki **morego prednosti**. Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem sveževske blage. **Stale, najnižje cene**. Tudi najmanjša narocila se izvrše našskrbuje, natančno po vzorcu.

Dve stavbeni parceli

za promet in vsako obrt, najvažnejši prostor v Prulah na vogalu pri novem šolskem poslopu poleg v najkrajšem času zgrajenega mostu, ki bo vezal celo trnovsko stran od mestnega loga čez Ljubljanico s Prulami ter celo dolensko stran, se prodasti pod najugodnejšimi pogoji. Več se pozive pri upravnosti „Slovenca“.

1078

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalec strel, vpeljalec strelovodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Slomškova ulica 3 in 10

Podružnica: Stari trg 9.

Priporoča se prečasti duhovčini za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje strel z angleškim, francoskim in tuzemskim skriljem z

asbest-cementnim skriljem (Eternit) patent Hatschek

z izbočno in ploščato opoko, lesno-cementno in strešno opoko.

Vsa stavbna in galerijska kleparska dela v priznano solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštne proste.

658

Izprašan optik

Fr. P. Zajec Ljubljana, Stari trg 26

priporoča veliko zalogu očal. ščipalcev, topomerjev, barometrov ter vse optične izdelke.

Očala in ščipalci po zdravniškem receptu.

Popravila se izvršujejo dobro in ceno.

Ceniki brezplačno.

971

Perje za postelje in puhi

2587 priporoča po najnižjih cenah 52—1

F. HITI pred Skofijo 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Gramofone

najboljse vrste po najnižji ceni, posebno izvrstne avtomatične za gostilničarje pripravne, priprava

Ivan Bajzelj, Ljubljana

Marije Terezije cesta 11 (Kolizej).

Ravn

Pred denarnim polom se zavarovati

in svoj denar najbolje varno naložiti more gotovo vsak, kdor kupi nad 50 stavbnih parcel obsegajoče zemljišče ali samo četrt tega, med državno Celovško gorenjsko cesto in državno železniško progo blizu kranjske deželne kmetijske drevčnice v Gornji Šiški ležečega zemljišča, ki je od Ljubljane oddaljeno 20 minut pešhoda.

Svet je tu vse povsod brez vsakega močvirja, peščen, ter je na izvenredno zdravem svežem zraku. Romantičen razgled na gorenjske snežnike in po ljubljanski okolici. Svet je v prvi vrsti najbolj prikladen za delavska stanovanja, ki jih v tej bližini glavnega mesta silno pričenjuje, in za uslužbence prihodnje mehanično-železniške delavnice v Spodnji Šiški; tudi za gospode penzioniste in letovičarje so stavbišča zelo primerna. Velike važnosti je ta kompleks tudi za večje industrijske namene, ker je najživahnejši promet z Ljubljano in gorenjsko stranjo.

Pripomniti je še, da je c. kr. kranjska deželna vlada že l. 1910. odobrila novi regulačni načrt za Spodnjo in Zgornjo Šiško z mnogoštevilnimi ulicami in cestami. Odplačilni pogoji za nakup teh stavbišč so odmerjeni tako ugodno, da si more vsakdo omisliti del zemljišča, ako le nekoliko denarja na celo vsoto takoj odplača. Natančni pogoji in olajšave po osebnem dogovoru se poizvejo pri lastnici **Rozaliji Starkel** v Ljubljani, Metelkova ulica 5, pritičje na levo. — Posredovalni zastopniki izključeni.

890

Priznano močna, lahko tekoča so
Hdna in neprekosliva so 866
„Kinta“-kolesa.
Najboljširje jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.
M. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 9.
Špecjalna trgovina s kolesi in posameznimi deli.
Izposojevanje koles. 32

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 14.

se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojen poset,
zlasti pa preč. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne
duhovniške oblike (talarjev itd.), iz trpežnega
in solidnega blaga, po nizkih cenah. 32

KONJAK 891
star, prastri destilat dalmatinskega vina
je najboljše sredstvo za slabotne in
rekonvalescente. - Dobri se edino pri
tvrdki:
Br. Novaković, Ljubljana.

Zhiši se prodasti. Prva v bližini Ljubljane, s 4 stanovanji in lepim ograjenim vrtom; druga je 5 minut od kolodvora Vizmarje pri okrajni cesti, pripravna za vsako obrt. Okoli hiše je velik ograjen vrt, v hiši je vodovod. Radi prijazne lege je pripravna za letovičarje ali gospoda v pokoju. Pojasnila daje Podrekar Gregor, v Vizmarjih št. 61. 1214

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv,
laka in firneža

Črkoslikarija

likarja, pohištvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta
nasproti hotela Union
Telefon 154. Telefon 154.

365 (35)

Svoj izdelek **ostro žgane**
strojne, zidne in zarezane strešne
OPEKE prve vrste **J. Knez v Ljubljani.**
Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Brzjavni naslov: BAJEC, LJUBLJANA.

ANT. BAJEC
cvetlični salon
Ljubljana, Pod Trančo štev. 2.
Velika zalogu suhih vencev.
Izdelovanje šopkov, vencev, trakov z napisi i. t. d. — Zunanja naročila točno.
Vrtnarija je na Tržaški cesti.

Društvo inženirjev v Ljubljani.

Vabilo
na ustanovni občni zbor

ki se vrši v nedeljo, 7. maja t. l.
v gornji dvorani hotela Union.
Začetek ob 10. uri dopoludne.

Dnevni red:

1. Poročilo pripravljalnega odbora.
2. Volitev odbora in društvenega sodišča.
3. Slučajnosti.

1360

Pripravljalni odbor.

Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani
v hiši Zadružne zveze, Dunajska cesta 32 (nasproti Bavarskemu dvoru v bližini mitnice).

Hranilne
vloge obre-
stuje po
4 1/4 %
brez
odbitka.

Vložne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar. - Posojila na zemljišča daje po $4 \frac{3}{4} \%$ in 5%. - Daje posojila na amortizacijo na vsak poljuben načrt, dalje na menice in vrednostne papirje.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. dopoldne.

Za varnost vloženega denarja jamči 21 kmečkih občin z vsem premoženjem in davčno močjo. Vsaka špekulacija z vloženim denarjem je po pravilih odobrenih od c. kr. dež. vlade izključena, zato je denar v hranilnici popolnoma varno naložen in se ni batiti nobene izgube. 542

Hranilne
vloge obre-
stuje po

4 1/4 %
brez
odbitka.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.

Olje za stroje, prašno olje, karbolej, čopiče za vsako obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Oljnate barve, najboljše
vrste fačadne barve,
vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmete

sobne slikarje.

Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.

Delavnica za črkoslikarska,
likarska in plesarska dela
Igriska ulica 6, Gradišče.

1160